

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА»**

Студентки 2 курсу, 5м групи,
спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації
«Облік і податковий
консалтинг»

Савицька Ірина
Юріївна

Науковий керівник
Доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Гарант освітньої програми
Доктор економічних наук,
доцент

Король Світлана
Яківна

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
 Кафедра обліку та оподаткування
 Ступінь вищої освіти «магістр»
 Спеціальність «Облік і оподаткування»
 Спеціалізація «Облік і податковий консалтинг»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В.Фоміна
 « ____ » _____ 2020 р.

**Завдання
 на випускню кваліфікаційну роботу студентів**

_____ Савицькій Ірині Юріївні _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

Облік доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

Затверджена наказом ректора від «18» грудня 2019 р. № 4355

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «01» грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: _обґрунтування теоретичних і методологічних положень та удосконалення організаційних аспектів обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства _____

Об'єкт дослідження _процес бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства _____

Предмет дослідження _____ теоретико-методичні засади та практика бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

4. Перелік графічного матеріалу _____

Таблиці, рисунки, схеми, діаграми графіки, оперограми

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та класифікація доходів та витрат

1.2. Концептуальні засади обліку доходів та витрат

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»

2.1. Організація обліку доходів та витрат фінансової діяльності

2.2. Методика обліку доходів та витрат фінансової діяльності

2.3. Доходи та витрати фінансової діяльності у звітності

підприємства

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»

3.1. Удосконалення організації обліку доходів та витрат фінансової діяльності в умовах використання інформаційних технологій

3.2. Удосконалення методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	18.12.2019	18.12.2019
3.	Подання статті на кафедру	25.06.2020	25.06.2020
4.	Вступ. Розділ 1	25.06.2020	25.06.2020
5.	Розділ 2	14.09.2020	14.09.2020
6.	Розділ 3. Висновки	19.10.2020	19.10.2020
7.	Попередній захист	25.11.2020	25.11.2020
8.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання « 12 » січня _____ 2019 р.
8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько.
9. Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король.
10. Завдання прийняв до виконання студент _____ І.Ю. Савицька.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи
Тема випускної кваліфікаційної роботи розкрита достатньо повно. Матеріал викладено в логічній послідовності, між розділами і підрозділами існує взаємозв'язок. Випускна кваліфікаційна робота достатньо ілюстрована, містить додатки, що деталізують та уточнюють окремі аспекти теоретичного та практичного значення. Викладене вище дозволяє зробити висновок, що випускна кваліфікаційна робота відповідає встановленим вимогам, підтверджує знання автора теоретичних засад та володіння практичними навичками з обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства на сучасному рівні, а сама робота заслуговує позитивної оцінки.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Савицької І.Ю. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ С. Я. Король

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____

О.В. Фоміна

« ____ » грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність та класифікація доходів та витрат	7
1.2. Концептуальні засади обліку доходів та витрат	15
Висновки за розділом 1	20
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»	22
2.1. Організація обліку доходів та витрат фінансової діяльності	22
2.2. Методика обліку доходів та витрат фінансової діяльності	25
2.3. Доходи та витрати фінансової діяльності у звітності підприємства	35
Висновки за розділом 2	40
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»	41
3.1. Удосконалення організації обліку доходів та витрат фінансової діяльності в умовах використання інформаційних технологій	41
3.2. Удосконалення методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності	44
Висновки за розділом 3	48
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність теми. У процесі господарської діяльності будь-яке підприємство ставить собі за мету отримання прибутку від господарської діяльності, що включає операційну, фінансову та інвестиційну діяльності. Для підвищення рентабельності та фінансового результату суб'єктам господарської діяльності необхідно чітко встановити визначення результату підприємства за кожним видом діяльності. Успішна інвестиційна та операційна підприємницька діяльність можлива лише за наявності надійного фінансового фундаменту, тобто достатнього обсягу капіталу. Для цього потрібно фінансування, тобто мобілізація підприємством необхідних для виконання поставлених перед ним планових завдань фінансових ресурсів. З іншого боку, система використання різних форм і методів для фінансового забезпечення функціонування підприємств та досягнення ними поставлених цілей є фінансовою діяльністю.

Згідно з НП(С)БО 1 фінансова діяльність — діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства (який не є результатом операційної діяльності). Отже, основний зміст фінансової діяльності (у вузькому розумінні) полягає у фінансуванні підприємства.

До типових прикладів руху коштів у результаті фінансової діяльності слід віднести: надходження власного капіталу; отримання позичок; погашення позичок; сплата дивідендів.

Фінансова діяльність підприємства пов'язана з виникненням витрат та отриманням доходів. Порівнюючи ці показники ми отримуємо фінансові результати. Проте в обліку відсутнє чітке розмежування витрат і доходів фінансової та інвестиційної діяльності. Це не дає можливість правильно визначити фінансовий результат від їх здійснення. Відокремлена інформація про результати інвестиційної та фінансової діяльності відсутня і в системі поточного обліку, що ускладнює аналіз господарської діяльності в розрізі видів діяльності. На основі даних про витрати і доходи обчислюють рентабельність

капіталу, ефективність використання матеріальних і фінансових ресурсів. Величина одержаного прибутку у поєднанні з оборотністю оборотних засобів і рухом грошових коштів визначає фінансовий стан і платоспроможність підприємства. Аналіз фінансової діяльності підприємства неможливий без чітко наладженої організації та методики обліку фінансової діяльності підприємства, зокрема від доходів та витрат від цієї діяльності.

Дослідження діючої практики обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства свідчать про доцільність та необхідність удосконалення методичних засад бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності задля поліпшення результатів діяльності підприємства.

Дослідженню цих проблем присвятили свої роботи вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Гудзь Н.В., Задорожний З.В., Крупка Я.Д., Левицька С.О., Микитюк Н.Я., Панчук І.П., Ткаченко Н.М., Філіна Г.І. та інші.

Разом з тим, на сьогоднішній день залишаються ряд не вирішених питань наукового та прикладного характеру, а саме: удосконалення аналітичних можливостей фактографічної інформації щодо облікового відображення доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

Необхідність теоретичного обґрунтування і удосконалення організації та методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства зумовили вибір теми випускної роботи та її **актуальність**.

Наукова гіпотеза полягає у посиленні теоретичного обґрунтування та розробці методичних підходів і рекомендацій щодо удосконалення обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є обґрунтування теоретичних і методологічних положень та удосконалення організаційних аспектів обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства.

Для реалізації зазначеної мети поставлено та вирішено такі **завдання**:

- дослідити економічну сутність та класифікацію доходів та витрат підприємства;

- здійснити критичний економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури з обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства;
- визначити передумови організації та методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності на базовому підприємстві;
- розкрити сутність бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства;
- розглянути шляхи удосконалення організації обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства в умовах застосування інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних, організаційних та практичних аспектів бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

Методи дослідження. Дане дослідження проводилось на основі загальнонаукових методів, що ґрунтуються на діалектичному методі пізнання та об'єктивних законах розвитку економіки. До основних загальнонаукових методів дослідження, які використовувались, належать метод індукції та дедукції, логічних та історичний підходи до вивчення економічних категорій і практики ведення обліку доходів та витрат фінансової діяльності. Проведення розрахунків здійснювалося з використанням можливостей сучасної комп'ютерної техніки, технології та програмних продуктів.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні матеріали, що регламентують порядок обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з обраною проблематикою, що є сталою теоретичною та методичною основою випускної кваліфікаційної роботи.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці науково обґрунтованих методичних рекомендацій щодо удосконалення

організації бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності, що сприятиме зростанню ефективності управління доходами та витратами фінансової діяльності через підвищення вірогідності та реальності фінансового забезпечення.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що у роботі розроблено, уточнено та доповнено науково-методичні положення та практичні рекомендації щодо обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення дослідження висвітлено у статті на тему «Удосконалення організації обліку доходів та витрат підприємства». Результати дослідження прийнято до уваги ТОВ «ДКБС», що підтверджено наданою довідкою.

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та класифікація доходів та витрат

Правильний облік доходів і витрат підприємства надзвичайно важливий, адже це запорука безпомилкового визначення фінансового результату підприємства, який наразі є ще й базою обкладення податком на прибуток.

Розглянемо сутність доходів та витрат. Згідно з НП(С)БО 1 доходи — це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)[32].

П(С)БО 15 передбачено дві обов'язкові умови визнання доходу:

- збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства);
- оцінка доходу може бути достовірно визначена[42].

Наведені критерії визнання доходу, як правило, застосовують окремо до кожної конкретної операції. Проте буває, що для відображення суті господарської операції критерії визнання потрібно застосовувати до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше операцій одночасно.

Це загальні критерії визнання доходів. Проте існують і особливості, які залежать від виду доходу.

Порядок визнання доходів від використання активів підприємства іншими суб'єктами господарювання (у вигляді відсотків, дивідендів та роялті) показано в табл. 1.1.

Доходами не визнають суми, що отримуються від інших осіб, а саме:

- суму ПДВ, акцизів, інших податків та обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів;
- суму надходжень за договором комісії, агентським та іншим

Порядок визнання пасивних доходів

№ з/п	Вид доходу	Коли визнають
1	Відсотки	У звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування переданими активами з урахуванням економічного змісту відповідної угоди
2	Роялті	За принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди
3	Дивіденди	У періоді прийняття рішення про їх виплату

Джерело: розроблено на основі [42].

аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо;

— суму попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);

— суму завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;

— надходження, що належать іншим особам;

— надходження від первинного розміщення цінних паперів;

— суму балансової вартості валюти [42].

У загальному випадку дохід відображають в обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню [42].

Згідно НП(С)БО 1 витрати є зменшенням економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)[32].

Витрати визнають, якщо вони можуть бути достовірно оцінені [43]. Їх відображають у бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів (наприклад, реалізація товарів) або збільшенням зобов'язань (наприклад, нарахування заробітної плати працівникам).

При цьому в П(С)БО 16 передбачено, що витрати в бухгалтерському обліку визнають у тому звітному періоді, в якому визнано дохід, для отримання якого вони здійснені [43].

Якщо прямий зв'язок між доходами і витратами встановити неможливо, витрати відображають у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

Якщо актив забезпечує отримання економічних вигод протягом декількох звітних періодів, витрати визнають шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами [43].

Так, довгострокові активи (основні засоби, нематеріальні активи) можуть забезпечувати економічні вигоди протягом декількох років, тому їх вартість підлягає включенню до складу витрат протягом строку корисного використання (експлуатації) шляхом нарахування амортизації.

Згідно з П(С)БО 16 не визнають витратами і не відображають у звіті про фінансові результати:

- платежі за договорами комісії, агентськими угодами та іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала тощо;
- попередню (авансову) оплату запасів, робіт, послуг;
- погашення отриманих позик;
- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам визнання витрат;
- витрати, що відображають зменшення власного капіталу згідно з П(С)БО;
- балансову вартість валюти [43].

Для цілей бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на підставі стандартів бухгалтерського обліку всі доходи та витрати підприємства класифікуються за видами діяльності. Отже, запорукою правильного обліку тих чи інших доходів і витрат підприємства є правильне визначення виду діяльності, унаслідок якого вони виникають.

На рис. 1.1. представлені види діяльності, які передбачені чинними стандартами бухгалтерського обліку.

Виходячи з НП(С)БО 1 операційна діяльність — це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, що не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю[32].

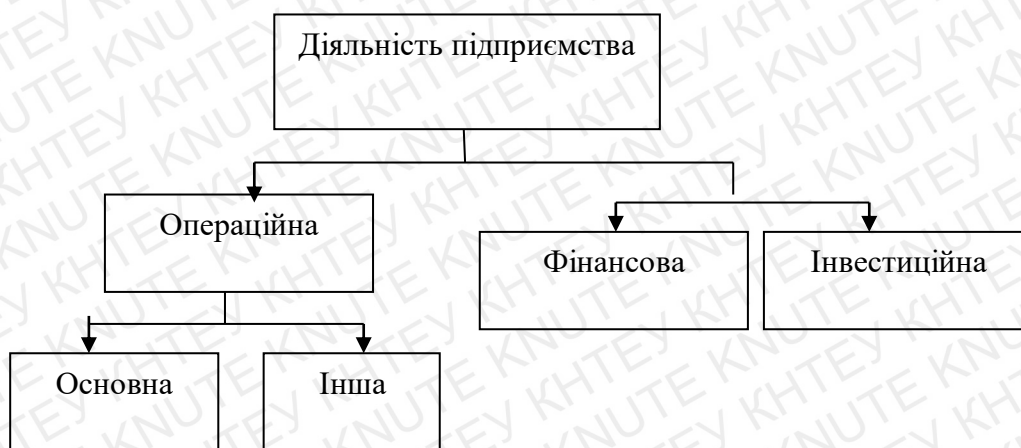

Рис. 1.1. Класифікація видів діяльності підприємства

Джерело: розроблено на основі [32].

Виходячи з наведеного визначення, операційна діяльність — це перш за все основна діяльність. Операційна діяльність пов'язана з виробництвом та реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечує основну частку його доходу, до якої належать: грошові надходження від продажу товарів, робіт, послуг; грошові виплати постачальникам за товари і послуги; грошові виплати з оплати праці; сплата податків.

Інша операційна діяльність уключає реалізацію інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій), операції з надання майна в операційну оренду (якщо це неосновний вид діяльності), створення резерву сумнівних боргів, купівлю-продаж іноземної валюти тощо.

У свою чергу, інвестиційна діяльність — це придбання та реалізація тих необоротних активів і тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Отже, інвестиційна діяльність пов'язана з вкладенням залученого капіталу (майнових та інтелектуальних цінностей), у вигляді: придбання фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів; отримання відсотків, дивідендів; дезінвестицій.

До інвестиційної діяльності відносять операції, пов'язані з:

- реалізацією та придбанням фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів;

- отримані відсотки (відсотки за позики, які надані іншим сторонам за фінансовими інвестиціями у боргові цінні папери) та дивіденди (від придбаних акцій або часток у капіталі інших підприємств крім виплат за такими інструментами, які визнаються як еквіваленти грошових коштів або такими, що утримуються для дилерських та торгових цілей);

- інші надходження і платежі;

- дезінвестиції.

Фінансова діяльність — це діяльність, що призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства.

До операцій фінансової діяльності належать;

1) надходження грошових коштів у результаті фінансової діяльності:

- надходження власного капіталу (грошових коштів від розміщення акцій та інших операцій, що призводять до збільшення власного капіталу);

- отриманням позик (надходження грошових коштів у результаті утворення боргових зобов'язань – позик, векселів, облігацій, інших коротко- й довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з операційною діяльністю);

- інші надходження (відносяться інші надходження, пов'язані з фінансовою діяльністю – дивіденди, проценти, орендна плата).

2) списання витрат і коштів у результаті фінансової діяльності:

- погашення позик та процентів за кредит;

- сплата дивідендів грошовими коштами;

- інші платежі (використання грошей для викупу раніше випущених акцій підприємства, оплата фінансової оренди та інші платежі, пов'язані з фінансовою діяльністю – проценти за облігаціями тощо [30]. (Додаток А)

Проте, якщо одна операція включає суми коштів від декількох видів діяльності, ці суми необхідно розподіляти між відповідними видами діяльності. Так, наприклад, суму, сплачену банку, яка включає погашення позики та відсотки, буде відображено двома позиціями: відсотки – у складі операційної

діяльності, а погашення позики – у складі фінансової діяльності.

Розмір і склад капіталу може змінюватися в результаті акумуляції внутрішніх фінансових ресурсів та залучення ресурсів зі сторони шляхом розміщення випущених акцій, облігацій, позик та інших зобов'язань, не пов'язаних з операційною діяльністю, взяття у фінансову оренду необоротних матеріальних та нематеріальних активів. До операцій фінансової діяльності відносяться також безоплатне одержання необоротних активів, так як на їх вартість збільшується сума додаткового капіталу підприємства. Тому не можна погодитись із думкою Я.Д. Крупки, що це є операції інвестиційної діяльності.[11, 22, 30].

А загалом позиції, за якими вітчизняна наука трактує дане поняття наступні: 1) діяльність, пов'язана з фінансовим забезпеченням для отримання доходів; 2) діяльність, пов'язана із формуванням активів та фінансової структури капіталу; 3) діяльність, пов'язана з формуванням та використанням фінансових ресурсів; 4) фінансування діяльності як вузьке та заходи, пов'язані з мобілізацією капіталу (збільшенням вартості) як широке значення [19].

За дослідженнями Н. Налукової, «фінансова діяльність підприємства спрямована на пошук і мобілізацію резервів збільшення доходів і недопущення втрат, на залучення капіталу із зовнішніх джерел на вигідніших умовах, ніж середньоринкові» [31]. О.Б. Дорош досліджено, що фінансова діяльність – «це система форм і методів, які використовуються для фінансового забезпечення функціонування підприємств та досягнення ними поставлених цілей, практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність підприємств, поліпшення їх результатів» [15]. А.М. Поддєрьогін зазначає, що фінансування має вирішальний вплив на процеси генерування вартості підприємства. Так, оптимізація структури капіталу (оптимізація фінансування) веде до зменшення затрат на його залучення і створює фінансову базу для операційної та інвестиційної діяльності [61]. О.О. Терещенко розрізняє фінансову діяльність у вузькому розумінні – таку, що веде до змін розміру і складу власного та позичкового капіталу, пов'язана з фінансуванням підприємства; у широкому

розумінні - усі заходи, пов'язані з мобілізацією капіталу, його використанням, примноженням та поверненням. Фінансова діяльність включає весь комплекс функціональних завдань, пов'язаних з фінансуванням підприємства, інвестиційною діяльністю та фінансовим забезпеченням (обслуговуванням) операційної діяльності [57].

На думку Н.І. Коваль, фінансова діяльність – це процес управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання з метою досягнення економічних цілей, що включає цілеспрямоване управління грошовими потоками, генерування доданої вартості, її збереження та створення умов для використання. Як вид діяльності вона призводить до змін в розмірі і складі капіталу і позикових засобів.[19].

Від чіткого розуміння сутності поняття «фінансова діяльність» залежить склад доходів та витрат фінансової діяльності.

Багато науковців, що розглядають поняття «Фінансова діяльність» в широкому розумінні, до доходів від фінансової діяльності відносять: доходи від участі в капіталі; дивіденди одержані; відсотки одержані; інші доходи від фінансових операцій. Проте, на нашу думку необхідно з метою ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності до доходів від фінансової діяльності відносити тільки ті доходи, що пов'язані з залученням капіталу, тобто з фінансуванням діяльності підприємства. При операціях фінансової діяльності можуть бути ще доходи від курсових різниць за активами та зобов'язаннями у іноземній валюті, дохід від безоплатно одержаних необоротних активіву сумі нарахованої амортизації.

Формування фінансових ресурсів призводить до збільшення витрат підприємства, які пов'язані з випуском і розміщенням, вилученням акцій на інших цінних паперів, сплатою дивідендів, відсотків, втрат від курсових різниць за монетарними статтями фінансової діяльності.

В основному витрати фінансової діяльності формують фінансові витрати.

Згідно П(С)БО 31 фінансові витрати – це витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями, які включають в себе

позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки [45].

Для кращого розуміння складу витрат фінансової діяльності розглянемо класифікацію витрат, що наводять в своїх працях науковці.

Думки вітчизняних вчених щодо класифікації витрат фінансової діяльності дещо відрізняються, а саме у працях Л.Г. Ловінської [5]., М.Ф. Огійчука [63.], О.О. Терещенка [57]. У табл. 1.2 розглянемо вищезазначені відмінності.

Таблиця 1.2

Види фінансових витрат у працях вітчизняних вчених[36]

Вид витрат	Л.Г. Ловінська [5]	М.Ф. Огійчук [63]	О.О. Терещенко [57]
На сплату процентів за користування кредитом	+*	+	+
За випущеними облігаціями	+	+	+
Витрати пов'язані з фінансовою орендою	+	-*	-
Інші витрати пов'язані із залученням позикового капіталу	+	-	+
Від спільної діяльності	-	+	-
Від інвестицій в асоційовані підприємства	-	+	-
Сплата дивідендів	+	-	+
Інші фінансові витрати	+	+	+

*+у класифікації зазначено цей вид витрат

- у класифікації не зазначено цей вид витрат

Джерело: розроблено на основі [36]

Відповідно до цієї таблиці зазначимо, що Л.Г. Ловінська [5] до витрат фінансової діяльності не зараховує витрати спільної та інвестиційної діяльності. Вона їх відокремлює до інвестиційної діяльності. У трактуванні вченого М.Ф. Огійчука [63] зазначені витрати належать до складу фінансової діяльності. Деякі науковці не виділяють окрему класифікацію фінансових витрат, тому що зараховують їх до «інших фінансових витрат».

Деякі науковці, ототожнюють поняття витрати фінансової діяльності з фінансовими витратами, хоча в цих витратах є деякі відмінності.

Панчук І.П. відзначає, що фінансовими витратами визнаються витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (векселі, позики, облігації та інші види короткострокових та довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки) [36].

На нашу думку фінансовими витратами слід вважати ті витрати звітного періоду, які було понесено підприємством для сплати відсотків за кредит, облігації та інші цінні папери, а також витрати, пов'язані із залученням позикового капіталу. Також деякі операції пов'язані з втратами від курсових різниць за монетарними статтями фінансової діяльності.

Витрати і доходи є важливими об'єктами обліку всіх видів діяльності, які повинні відображатися за принципами відповідності витрат і доходів. Якщо відносно витрат і доходів операційної діяльності він діє, то витрати і доходи фінансової та інвестиційної діяльності в обліку не розмежовують [11].

Облік витрат фінансової діяльності розглянемо у другому розділі.

1.2. Концептуальні засади обліку доходів та витрат

Практична реалізація будь-якої парадигми бухгалтерського обліку відбувається через систему нормативного регулювання процедур організації та ведення обліку господарської діяльності на міжнаціональному, національному, галузевому рівнях та на рівні окремих суб'єктів господарювання.

Під обліковим законодавством розуміють сукупність правових актів та окремих обліково-правових норм, які регулюють бухгалтерський облік. Система такого законодавства поділяється на закони та підзаконні акти. Основним нормативним актом з бухгалтерського обліку є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [49], який забезпечує одноманітність обліку майна, зобов'язань, господарських операцій, складання і надання користувачам необхідної достовірної інформації про майновий стан

підприємств, їхні доходи і витрати. Він встановлює єдині правові і методологічні засади організації та ведення бухгалтерського обліку в Україні. Закон закріплює методологічні основи збирання, реєстрації й узагальнення інформації, що здійснюється шляхом суцільного, безперервного документування всіх господарських операцій.

Ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності малими підприємствами в Україні здійснюється також на основі, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО та П(С)БО), Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [28], Методичними рекомендаціями по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами від 15.06.2011 р. № 720 (МР № 720) [50].

Відповідно до законодавства, підприємства малого бізнесу в процесі ведення обліку та подачі звітності можуть застосовувати загальну або спрощену систему. Спрощену систему оподаткування, обліку та звітності можуть самостійно обрати суб'єкти малого підприємництва, якщо вони відповідають вимогам, встановленим ПКУ та реєструються платниками єдиного податку. Всіх суб'єктів підприємницької діяльності, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності поділяють на 4 групи. До 3 групи належать «юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 20 млн. гривень». Обмежень щодо середньооблікової чисельності працівників для цієї групи у ПКУ не встановлено. [40].

В Україні для суб'єктів малого підприємництва П(С)БО 25 передбачає складання Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва у складі балансу (форма 1-м) і звіт про фінансові результати (форма 2-м)[44]. Дослідивши наслідки змін оподаткування платників податку, що працюють за єдиним податком, можна відмітити, що в основному податкове навантаження збільшується з кожним нововведенням змін в Податковий кодекс України. Таким чином, в умовах постійних змін, що вносяться до Податкового Кодексу України розвиток малого бізнесу відбувається хаотично. Працювати та

прогнозувати результати діяльності стає дедалі складніше. Крім того, Податковий кодекс України надав достатньо інструментів для очищення спрощеної системи оподаткування від суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються мінімізацією оподаткування [40].

При дослідженні операцій за доходами і витратами фінансової діяльності, як органічних складових діяльності загалом, керуються рядом нормативних документів: Господарським та Цивільним кодексами України, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [32]; П(С)БО 15 «Дохід»[42]; П(С)БО 16 «Витрати»[43]; П(С)БО 31 «Фінансові витрати»[45]; Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [17], Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку фінансових витрат (затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2010 р. № 1300) [29].

Нормативно-правова база для обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства представлена в дод.Б.

Методологічною базою визначення фінансових витрат, їх обліку та порядку розкриття у фінансовій звітності є П(С)БО 31 «Фінансові витрати».

Згідно з цим П(С)БО фінансовими витратами визнаються витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (векселі, позики, облігації та інші види короткострокових та довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки)[36]

Фінансову діяльність, зазвичай, розглядають у контексті фінансово-господарської діяльності підприємства, або як процес фінансування у свої працях О.М. Вінник, А.М. Поддєрьогін, Г.І. Філіна, та інші. Як об'єкт обліку, фінансову діяльність досліджувала О.Б. Дорош [15]. Огляд спеціальної літератури з обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства наведено в дод.В.

У своїх працях вчені-економісти досліджуючи облікові проблеми згадують лише про окремі операції фінансової діяльності. Наприклад, О.

Атамас [1], А.В. Озеран [34] класифікуючи грошові потоки від видів діяльності, розкривають проблематику відображення отриманих відсотків та дивідендів; О.М. Губачова, С.І. Мельник [9], Ф.Ф. Бутинець [4] розкриваючи облікову звітність зарубіжних країн, наводять статті фінансових доходів та витрат, які впливають на величину фінансового результату.

Сутності, складу витрат фінансової діяльності та їх обліку присвячені праці Л.Г. Ловінської, І.П. Панчук, М.Ф. Огійчук та інші. Науковці зупиняються на розбіжностях в трактуванні щодо визначення витрат фінансової діяльності.

Класифікації фінансових витрат присвячені праці Л.Г. Ловінської, М.Ф. Огійчук, О.О. Терещенко [5,36,57].

Згідно з вимогами П(С)БО, які містять норми щодо обліку фінансових витрат, регулювання бухгалтерського обліку фінансових витрат здійснюється на основі базового (основного) методу та альтернативного методів, запозичених з методології обліку таких витрат із МСБО 23 «Витрати на позики»[27]. Альтернативний метод передбачає, що фінансові витрати можуть капіталізуватися, тобто включатися до собівартості кваліфікаційного активу. Кваліфікаційний актив потребує суттєвого періоду часу для підготовки його до використання за призначенням чи реалізації. Проте у витрати на створення кваліфікаційного активу для цілей капіталізації включають лише ті, для здійснення яких сплачуються грошові кошти, передаються інші активи або приймаються зобов'язання.

Як зазначає В. Пархоменко [38], до реформування бухгалтерського обліку в Україні фінансові витрати обліковували як відсотки за користування кредитами банків у складі капітальних вкладень (відсотки за кредит на будівництво і придбання основних засобів) і у складі загальногосподарських витрат (відсотки за кредит на інші цілі). У першому випадку відсотки включалися до первісної вартості об'єктів; у другому – після розподілу загальногосподарських (загальнозаводських) відносились на витрати виробництва.

Після набрання чинності з 01.04.2011 р. норм Податкового

кодексу України в частині податку на прибуток платник податку має право відображати у складі інших витрат фінансові витрати, крім тих, які включені до собівартості кваліфікаційних активів згідно з вимогами П(С)БО 31 «Фінансові витрати»[45].

Фінансовим витратам, що впливають на визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток присвячена стаття «Час та гроші. Що треба знати про вплив фінансових витрат на оподаткування»[65]. Зокрема: дисконтуванню довгострокових зобов'язань, коригуванню за правилами тонкої капіталізації, капіталізації фінансових витрат.

Детально доходи і витрати фінансової та інвестиційної діяльності у системі обліку розглянули Микитюк Н.Я. та Гудзь Н.В. У статті запропоновано вдосконалення обліку витрат і доходів фінансової діяльності шляхом введення додаткових субрахунків, що дає в подальшому можливість визначити фінансовий результат від фінансової діяльності [30].

Оскільки економічне та облікове визначення фінансової діяльності не співпадають, то у Плані рахунків витрати на відсотки, пені, штрафи, що з економічної точки зору є фінансовими витратами, обліковують на субрахунку 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки», 971 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій», відповідно і доходи за цими ж джерелами - на субрахунку 715 «Одержані пені, штрафи, неустойки», 741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій», тобто не відносять до фінансової діяльності. На думку Г.А. Ямборко [65], простежується невідповідність між фінансовою та інвестиційною діяльністю й отриманими від неї доходами. Пропозиціями Г.А. Ямборко є деякі зміни до Плану рахунків. Так, рахунок 73 «Інші фінансові доходи» перейменувати у «Доходи від фінансової діяльності» з відповідними субрахунками.

За дослідженням О.М. Райковської [53], рахунок 74 потрібно назвати «Інші інвестиційні доходи» для структуризації рахунків фінансових доходів та витрат. Оскільки за загальною класифікацією видів діяльності інша діяльність поділяється на фінансову та інвестиційну, неправомірно виділяти в обліку

окремо результат від фінансових операцій і результат від іншої діяльності, не згадуючи інвестиційної діяльності.

Отже, розбіжності в поглядах науковців стосуються і визначення сутності поняття «фінансова діяльність», і переліку операцій, що відносяться до цієї діяльності, а також в обліку доходів та витрат фінансової діяльності.

В цілому у роботах науковців, де розкрито стан обліку та методика формування доходів і витрат фінансової діяльності свідчать про відсутність чіткості у розмежуванні операцій інвестування, фінансових інвестицій, доходів від участі в капіталі, фінансових операцій тих, що безпосередньо відносяться до фінансової діяльності.

Висновки за розділом 1

На підставі проведеного дослідження теоретико-методичних основ обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Дохід в обліку визнають, якщо: має місце збільшення активу або зменшення зобов'язання, що призводять до зростання власного капіталу; оцінка доходу може бути достовірно визначена.

2. Витрати в бухгалтерському обліку визнаються в тому звітному періоді, в якому отримано дохід, для одержання якого вони були здійснені. Витрати, зв'язок з доходами яких установити неможливо, відображають в обліку в тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

3. Усі доходи і витрати підприємства класифікують за видами діяльності: операційною, фінансовою та інвестиційною.

До доходів від фінансової діяльності відносити тільки ті доходи, що пов'язані з залученням капіталу, тобто з фінансуванням діяльності підприємства. При операціях фінансової діяльності можуть бути ще доходи від курсових різниць за активами та зобов'язаннями у іноземній валюті, дохід від безоплатно одержаних необоротних активів у сумі нарахованої амортизації.

Формування фінансових ресурсів призводить до збільшення витрат підприємства, які пов'язані з випуском і розміщенням, вилученням акцій на інших цінних паперів, сплатою дивідендів, відсотків, втрат від курсових різниць за монетарними статтями фінансової діяльності.

4. Стан обліку та методика формування доходів і витрат фінансової діяльності свідчать про відсутність чіткості у розмежуванні операцій інвестування, фінансових інвестицій, доходів від участі в капіталі, фінансових операцій тих, що безпосередньо відносяться до фінансової діяльності.

5. Аналіз джерел нормативно-правового спрямування дозволяє зауважити, що законодавча база для здійснення обліку доходів та витрат фінансової діяльності представлена в Україні значною кількістю законів, постанов, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, проте, існує ряд невідповідностей, що потребують вирішення з метою недопущення перекручень та неточностей облікової інформації.

6. Огляд економічної літератури і періодичних видань з питань обліку доходів та витрат фінансової діяльності дозволяє відмітити велику кількість публікацій, в яких розглядаються питання реформування бухгалтерського обліку в цілому і, зокрема, з питань удосконалення методики фінансового обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»

2.1. Організація обліку доходів та витрат фінансової діяльності

Поняття фінансової діяльності підприємств часто ототожнюють із поняттям фінансування. Фінансування товариства може здійснюватися на основі додаткових внесків учасників, тезаврації прибутку, залучення банківських і комерційних позичок, у т. ч. шляхом емісії облігацій (за певних обставин). У разі, якщо кредитоспроможність товариства та його активи є недостатніми для залучення необхідних розмірів кредитних ресурсів, окремі учасники ТОВ можуть надавати поручительства чи інші види кредитного забезпечення під позички, які виділяються цьому товариству. Завдяки цьому розширюються можливості фінансування підприємства. У такому разі відповідальність учасників за зобов'язаннями ТОВ не обмежується їхніми вкладками у статутний капітал, а додатково поширюється на майно, надане у кредитне забезпечення.

Досить часто з метою економії на податках учасники ТОВ замість фінансування товариства на основі збільшення статутного капіталу надають підприємству довгострокові позички. У цьому разі учасники розглядатимуться одночасно як власники і кредитори підприємства. Ризик втрати капіталу для учасника-кредитора буде меншим, оскільки згідно із законодавством про банкрутство претензії кредиторів задовольняються у першочерговому порядку порівняно з власниками [14].

Фінансова діяльність як об'єкт обліку (діяльність, що призводить до зміни розміру та складу власного та позикового капіталів), підпадає під вплив факторів зовнішнього середовища, які саме підприємство контролювати не може. Ці труднощі впливають на організацію обліку фінансових доходів і витрат, руху грошових коштів від фінансової діяльності та визначення фінансового результату [23].

Як вже відмічалось, випускна робота написана на даних ТОВ «ДКБС», яке зареєстровано в місті Києві, вулиця Богатирська, будинок будинок 9. Основною діяльністю товариства є Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням - 46.69.

Підприємство ДКБС - дилери. Вони займаються оптовою торгівлею матеріалів, запасних частин, обладнання для установки освітлення. Підприємство встановлює освітлення по Києву та Київській обл.

Також ТОВ бере участь в тендерах і надає оферти.

ТОВ ДКБС є одним з основних постачальників для ДТЕК. Основний постачальник для ДКБС є французька компанія-виробник «СИКАМ». Купівля-продаж деталей часто проходить день-у-день без довгострокових закупівель на склад.

ТОВ «ДКБС» за своїми показниками та результатами діяльності відноситься до суб'єктів малого підприємництва. У 2019 році на підприємстві було 6 працівників. Організаційна структура ТОВ «ДКБС» наведено на рис. 2.1.

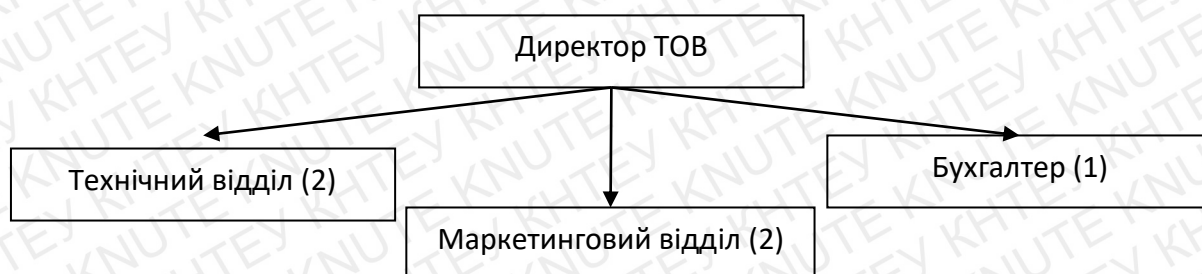

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «ДКБС»

Підприємство самостійно визначає свою облікову політику і вибирає форму ведення бухгалтерського обліку з дотриманням принципів, встановлених законодавством.

Облікова політика підприємства – це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку (залежно від поставлених

цілей). Іншими словами, облікову політику в широкому розумінні можна визначити як управління обліком, а у вузькому – як сукупність способів ведення обліку (вибір підприємством конкретних методик ведення обліку).

Облікова політика підприємства висвітлюється в Наказі про облікову політику (дод. Г). Наказ про облікову політику містить перелік всіх пунктів прийнятої на звітний рік облікової політики. Також за кожним пунктом в наказі наводити його нормативне обґрунтування.

У широкому розумінні облікова політика підприємства оформлюється системою внутрішньої документації за різними ділянками облікової роботи, її зміст частково розкривається і в установчих документах підприємства.

Відповідно до принципу послідовності ТОВ «ДКБС» постійно з року в рік застосовує обрану облікову політику.

В додатку Д представлені основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «ДКБС», розраховані на основі фінансової звітності за 2015-2019 роки.(Додатки Е, Ж, З, И, К).

Бухгалтерський облік ведеться в даному підприємстві у відповідності із вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку методом їх суцільного і безперервного документування. Записи в облікових регістрах проводяться на підставі первинних документів. Схематично організацію бухгалтерського обліку ТОВ «ДКБС» за спрощеною формою можна побачити в дод. Л. Статутний капітал підприємства складає 3 000 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій є регістром аналітичного і синтетичного обліку.

Бухгалтерський облік у ТОВ «ДКБС» ведеться з використанням програми «1С: Підприємство 8». Документація ТОВ «ДКБС» зберігається у спеціально обладнаному приміщенні – архіві. Відповідальність за належне її зберігання несе головний бухгалтер.

Підприємство здійснює оперативний, статистичний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також подає звітність у встановленому

порядку та обсязі до органів державної статистики, державної фіскальної служби та державних цільових фондів.

В наказ «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства», що регламентує організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, зазначено, що бухгалтерський облік ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку і забезпечення відображення фактів здійснення всіх господарських операцій в первинних документах, зберігання й обробки документів, реєстрів і звітності протягом встановленого строку несе власник, який здійснює керівництво підприємством згідно з чинним законодавством і установчими документами.

Також наказ регламентує єдині принципи, методи і процедури при відображенні поточних операцій в обліку і складанні фінансової звітності з урахуванням особливостей діяльності і технології обробки облікових даних в господарській діяльності підприємства.

ТОВ «ДКБС» орендує склад і офіс, а також машину.

Бухгалтерський облік доходів та витрат фінансової діяльності на ТОВ «ДКБС» здійснюється відповідно до діючих нормативно-правових актів. Розглянемо методику обліку доходів та витрат фінансової діяльності досліджуваного підприємства.

2.2 Методика обліку доходів та витрат фінансової діяльності

Одним із основних принципів обліку є принцип відповідності витрат і доходів. Якщо відносно витрат і доходів операційної діяльності він діє, то витрати й доходи фінансової та інвестиційної діяльності в обліку не розмежовують. Проблема полягає в тому, що операції цих видів діяльності взаємопов'язані, взаємопереплітаються, тому їх і важко відокремити.

Витрати підприємства пов'язані з обслуговуванням позикового капіталу називаються фінансовими витратами. Методологічні принципи формування в

бухгалтерському обліку інформації про фінансові витрати та її розкриття у фінансовій звітності регламентує П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [12].

До фінансових витрат включають:

- відсотки за користування короткостроковими і довгостроковими позиками банків, банківським овердрафтом;
- відсотки за облігаціями випущеними, векселями виданими;
- дисконт за облігаціями, амортизацію інших знижок, пов'язаних з позиками;
- відсотки, пов'язані з фінансовою орендою.

Фінансові витрати визнаються витратами того звітного періоду, за який вони були нараховані (визнані зобов'язаннями), крім фінансових витрат, які капіталізуються.

Капіталізація фінансових витрат (КФВ) застосовують лише до суми тих фінансових витрат, яких можна було б уникнути, якби не здійснювались витрати на створення кваліфікаційного активу.

До кваліфікаційних активів (КА) відносять:

- незавершене виробництво продукції з тривалим (суттєвим – понад три місяці) операційним циклом (рахунок 23 «Виробництво»);
- незавершені капітальні інвестиції у спорудження будівель і споруд, виготовлення і монтаж устаткування, вирощування багаторічних насаджень, створення нематеріальних активів (рахунок 15 «Капітальні інвестиції»);
- інвестиційна нерухомість, що потребує реконструкції, реставрації, добудови і іншого поліпшення (рахунок 15 «Капітальні інвестиції»)[8].

Підприємство не повинно вважати кваліфікаційними активами ті активи, що вже готові для використання цим підприємством за своїм призначенням або для реалізації. Тобто, кваліфікаційними не можуть бути активи взагалі. Конкретне підприємство, яке оцінює «кваліфікаційність» активу, повинно його виготовляти, будувати, реконструювати, готувати до стану, в якому актив є придатним для експлуатації або реалізації. Крім того, активи, які хоча й можна назвати кваліфікаційними, але які підприємство оцінює за справедливою

вартістю, не вважають кваліфікаційними активами для цього конкретного підприємства[45].

Витрати на створення кваліфікаційного активу для цілей капіталізації включають лише витрати, для здійснення яких сплачують грошові кошти, передають інші активи або приймають зобов'язання з нарахуванням відсотків.

Витрати на створення кваліфікаційного активу для цілей капіталізації зменшують на суму будь-яких отриманих проміжних виплат та цільового фінансування, безпосередньо пов'язаних зі створенням кваліфікаційного активу.

При розрахунку суми фінансових витрат, які капіталізують необхідно визначити *період капіталізації, витрати*, які були здійснені для створення такого активу та *норму капіталізації* фінансових витрат.

П(С)БО 31 визначено різні варіанти капіталізації фінансових витрат[45] .

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків № 291 облік фінансових витрат здійснюють на активному рахунку 95 «Фінансові витрати» в розрізі двох субрахунків:

95.1 «Відсотки за кредит»

95.2 «Інші фінансові витрати» [17].

Як вже відмічалось залучення коштів для здійснення діяльності відносимо до фінансової діяльності підприємства.

В сучасних умовах здійснення підприємницької діяльності суб'єкти господарювання потребують позикових коштів у формі довгострокових та короткострокових кредитів банків та інших позикових коштів. Основним видом кредитування – є банківський кредит.

За кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, установлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит і сплатити проценти.

Також необхідно відмітити, що одним зі способів кредитування є овердрафт. Овердрафт — це форма короткострокового кредиту в межах

установленого банком ліміту, який дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку недостатньо коштів. Суть його в тому, що для проведення операції банк списує кошти з рахунка клієнта у повному обсязі. При цьому фінансова установа автоматично надає клієнтові кредит на суму, що перевищує залишок коштів. Овердрафт відрізняється від звичайного кредиту тим, що для погашення заборгованості спрямовуються всі кошти, які надходять на рахунок клієнта.

Відображати кредит в обліку слід на дату його отримання.

Короткострокові кредити є поточним зобов'язанням підприємства, його відображають в обліку в сумі погашення.

На дату отримання короткострокового кредиту на поточний рахунок в обліку роблять запис: Дт 311 — Кт 601. Також можлива ситуація, коли кредитні грошові кошти на поточний рахунок підприємства не надходять, а банк самостійно здійснює передбачений кредитним договором платіж. У такому разі роблять запис: Дт 371, 631, 685 — Кт 601.

Довгострокові кредити банків – це сума заборгованості підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточними зобов'язаннями. Облік розрахунків за довгостроковими позиками банків та іншими залученими позиковими коштами, що не є поточними зобов'язаннями ведеться на рахунок 50 «Довгострокові позики».

Витрати на відсотки визнають фінансовими витратами, які відносяться до фінансової діяльності.

Суб'єкти малого підприємництва, завжди визнають фінансові витрати витратами того періоду, в якому вони були нараховані (визнані зобов'язаннями)

У обліку нарахування відсотків показують записом: Дт 951 — Кт 684.

Що стосується оподаткування, то з точки зору бухгалтерського обліку отримувач позики (кредиту) на дату отримання повинен оцінити її вартість з урахуванням тієї відсоткової ставки, під яку можна було б взяти кредит у незалежної особи на тих самих умовах, на яких отримано позику (кредит). Оцінці підлягають не лише позики та кредити, отримані платником на

неринкових умовах, а також – й відстрочення платежів по розрахунках за товар, послуги та термін більше року. Отже платники податків при оцінці довгострокових зобов'язань мають привести їх вартість до теперішньої (дисконтованої) та своєчасно визнати дохід від дисконтування [65].

Під час ведення господарської діяльності у підприємств часто виникають моменти, коли гостро відчувається нестача коштів, а постачальники та підрядники вимагають гарантію щодо одержання розрахунків. Використання вексельної форми розрахунків у такому випадку є одним із реально можливих виходів.

Вексель — це цінний папір, що засвідчує безумовне грошове зобов'язання векседавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу певну суму власнику векселя (векселедержателю).

Винагорода за відстрочку платежу по векселю віднесемо до витрат або доходів фінансової діяльності.

У векседавця довгострокові зобов'язання, на які нараховуються проценти, відображають у балансі за їх теперішньою вартістю. Це дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства (ПБО 11)[41].

Нараховану суму процентів векседавець відображає бухгалтерським записом Дт 952 «Інші фінансові витрати» Кт 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками».

У векселедержателя довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається у балансі за їх реальною вартістю. Проценти за векселем включають до доходів (Кт 732 «Відсотки отримані») в кореспонденції з Дт субрахунку 373 «Розрахунки за нарахованими доходами» на дату їх нарахування.

Погашення векселя векселедержатель відображає бухгалтерським записом Дт 311 Кт 341 (377), відсотків за векселем — Дт 311 Кт 373.

При погашенні векселя з дисконтом у векселедержателя виникають

витрати: Дт 977 «Інші витрати діяльності» Кт 341 (377).

За процентними вексями — базою оподаткування є договірна вартість товарів (послуг), але не нижча за звичайні ціни, збільшена на суму відсотків, нарахованих або таких, що мають бути нараховані на суму номіналу такого векся.

Бухгалтерські записи з обліку фінансових витрат наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Кореспонденція рахунків з обліку фінансових витрат

№ п/п	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
		Дт	Кт	Дт	Кт	Сума, грн.
1	2	3	4	5	6	7
1	Нараховані відсотки за користування банківськими позиками	95.1	68.4	95.1	68.4	1200
2	Нараховані відсотки за емітованими підприємством облігаціями	95.2	68.4	-	-	-
3	Нарахована амортизацію дисконту за облігаціями	95.2	52.3	-	-	-
4	Нараховані відсотки до договором фінансового лізингу	95.2	68.4	95.2	68.4	400
5	Нараховані відсотки за виданим векселем	95.2	68.4	95.2	68.4	270
6	Відображено включення капіталізованих фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу	15.1, 15.4, 23	95.1 95.2	-	-	-
7	Відображено списання фінансових витрат, що не капіталізуються на фінансові результати	79.2	95	79.2	95	1870
8	Нараховано проценти за користування кредитною лінією	951	684	-	-	-

Джерело: авторська розробка

На великих підприємствах, в податковому обліку податкових різниць щодо суми нарахованих відсотків за кредитом, наданим резидентом, Податковим кодексом не передбачено. ТОВ «ДКБС» не веде облік податкових

різниць.

При визначені фінансового результату до оподаткування відсотки за отриманими кредитами від банківських установ враховуються за правилами бухгалтерського обліку, встановленими П(С)БО 31.

Такий підхід стосується не всіх платників податку на прибуток. Ті ж платники податку, які розраховують податкові різниці та у яких кредити від нерезидентів, знають, що сума боргових зобов'язань, визначених в ПКУ, що виникла за операціями з пов'язаними особами-нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більше ніж в 3.5 рази (для фінансових установ і компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю більш ніж в 10 разів), збільшуючи фінансовий результат до оподаткування. Збільшення здійснюється на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку відсотків за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами над 50% суми:

фінансового результату до оподаткування;

фінансових витрат;

суми амортизаційних відрахувань;

за даними фінансової звітності звітного податкового періоду, в якому здійснюється нарахування таких відсотків [6].

Цікавим є і те, що неопераційні курсові різниці, які виникають за валютними операціями, пов'язаними з інвестиційною або фінансовою діяльністю і відображаються у складі витрат з використанням субрахунку 974 «Втрати від неопераційних курсових різниць», або у складі доходів з використанням субрахунку 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці».

При цьому оскільки для розрахунку курсових різниць використовується курс НБУ, що діє на відповідну дату, то у разі зниження курсу НБУ виникає від'ємна курсова різниця, що списується на витрати записом Дт 945, 974 — Кт 312, 632.

У разі зростання курсу НБУ виникає позитивна курсова різниця, що включається до доходів записом Дт 312, 362... — Кт 744.

Розглянемо доходи фінансової діяльності.

Фінансові доходи це доходи не тільки від фінансової діяльності, а і від інвестиційною. Фінансові доходи можливо говорити, як про грошові доходи. До фінансових доходів відносять доходи, одержані від фінансових інвестицій (крім доходів, які відображають за методом участі в капіталі), дивіденди, відсотки, амортизацію дисконту за інвестиціями в боргові цінні папери.

Підприємство, яке здійснює фінансові інвестиції в статутний капітал інших суб'єктів господарювання, має право на отримання дивідендів, які є фінансовими доходами інвестора.

Інвестиційна діяльність, за визначенням НП(С)БО 1, включає придбання, реалізацію необоротних активів, а також фінансових інвестицій, які не є складовою часткою еквівалентів грошових коштів. До таких еквівалентів у стандарті зараховують короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, що вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни вартості.[32]

Головна відмінність між інвестиційними та фінансовими потоками в тому, що інвестиційні потоки завжди пов'язані з вкладенням капіталу, вже накопиченого в минулій діяльності. Фінансова ж діяльність підприємства пов'язана із залученням коштів шляхом випуску акцій та облігацій, збільшення статутного капіталу або отримання кредитів і позик у банківських і небанківських установах. Іншими словами, відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, фінансова діяльність – це залучення капіталу.

Для відображення в обліку доходів від інвестиційної та фінансової діяльності призначені рахунки: 72 «Дохід від участі в капіталі»; 73 «Інші фінансові доходи»; 74 «Інші доходи» [17]. Можна відзначити, що на рахунку 72 та 74 ведеться облік доходів інвестиційної діяльності. На рахунку 74 ведеться в основному облік доходів інвестиційної діяльності, проте деякі з них можна віднести і до фінансової діяльності.

Спробуємо розібратися які ж доходи можемо віднести до фінансової

діяльності.

Для обліку доходів, які виникають у ході інвестиційної і фінансової діяльності підприємства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів одержаних від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковують за методом участі в капіталі) призначений рахунок 73 «Інші фінансові доходи», з відкриттям відповідних субрахунків: 73.1 «Дивіденди одержані»; 73.2 «Відсотки одержані»; 73.3 «Інші доходи від фінансових операцій»[17].

На субрахунку 73.2 «Відсотки одержані» узагальнюють інформацію про відсотки за облігаціями чи іншими цінними паперами, за якими не ведуть облік на субрахунку 73.1 «Дивіденди одержані», зокрема винагороди за здані у фінансову оренду необоротні активи тощо. Винагороду за здані у фінансову оренду необоротні активи віднесемо до доходів фінансової діяльності.

На субрахунку 73.3 «Інші доходи від фінансових операцій» узагальнюють інформацію про інші доходи від фінансової діяльності, що не знайшли відображення на інших субрахунках рахунку 73 «Інші фінансові доходи», зокрема про доходи від амортизації премії за випущеними облігаціями, які віднесемо до ходів фінансової діяльності.

За кредитом рахунку відображають визнану суму доходу, за дебетом – списання кредитового обороту на субрахунок 79.2 «Результат фінансових операцій» (табл. 2.2).

Віднесення доходів на фінансовий результат від фінансових операцій оформлюється розрахунком (довідкою) бухгалтерії.

Аналітичний облік фінансових доходів ведуть за об'єктами інвестування. Для обліку інших доходів звичайної діяльності призначений рахунок 74 «Інші доходи», до якого передбачені відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків № 291 субрахунки: 74.1 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»; 74.2 «Дохід від відновлення корисності активів»; 74.4 «Дохід від неопераційної курсової різниці»; 74.5 «Дохід від безоплатно одержаних активів»; 74.6 «Інші доходи від звичайної діяльності».

Таблиця 2.2.

Кореспонденція рахунків з обліку доходів фінансової діяльності

№ п/п	Зміст операції	Підстава (документ)	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує		
			Дт	Кт	Дт	Кт	Сума, грн.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Нараховані відсотки від фінансової оренди	Бухгалтерська довідка	373	732	-	-	-
2	Відображена сума доходу від амортизації премії за випущеними облігаціями	Бухгалтерська довідка	373	733	-	-	-
3	Відображені проценти за векселем на дату їх нарахування.	Бухгалтерська довідка	373	732	-	-	-
4	Списані інші фінансові доходи на фінансові результати	Бухгалтерська довідка	73	792	-	-	-

Джерело: авторська розробка.

В основному на цих рахунках ведеться облік доходів інвестиційної діяльності. На субрахунку 74.4 «Дохід від неопераційної курсової різниці» узагальнюють інформацію про курсові різниці за активами та зобов'язаннями в іноземній валюті, які пов'язані з фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємства.

Дохід від неопераційної курсової різниці може виникати на рахунках активів при збільшення курсу валюти. У бухгалтерському обліку нарахування курсової різниці відображають так:

Д-т 30.2, 31.2, 36.2, 37 К-т 74.4

На рахунках зобов'язань дохід від неопераційної курсової різниці виникає в результаті зменшення курсу валюти. У бухгалтерському обліку на нарахування такої курсової різниці можливі бухгалтерські проводки:

Д-т 50.2, 60.2, 63.2, 68 К-т 74.4.

На субрахунку 74.6 «Інші доходи від звичайної діяльності» узагальнюють інформацію про інші доходи від звичайної діяльності, які не відображені на інших субрахунках рахунку 74 «Інші доходи», зокрема від списання

кредиторської заборгованості, яка не виникла в ході операційного циклу, після закінчення строку позовної давності, що можна віднести до фінансової діяльності, також від перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань об'єкта придбання над сукупністю витрат на об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності, суми дооцінки об'єктів необоротних активів у випадках, передбачених положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Як вже зрозуміло частина цих доходів відноситься до фінансової діяльності, а частина до інвестиційної.

На ТОВ «ДКБС» управлінський облік не організований, хоча в автоматизованому режимі при використанні програми «1С: Підприємство 8», це можливо. Для більш ефективного прийняття управлінських рішень ТОВ «ДКБС» потребує його організації та впровадження, при використанні всіх можливостей існуючої на підприємстві програми.

Облік доходів та витрат впливає на формування фінансових результатів, причому надто відчутно, щоб його ігнорувати в управлінському обліку. Виникає потреба поглиблення інформативності обліку та виникнення сфери управлінського обліку за цими об'єктами. Проте розмежування сфер фінансового й управлінського обліку доходів та витрат зумовлене їх різною метою. Більш детально вдосконалення організації обліку доходів та витрат фінансової діяльності на базі використання програми «1С: Підприємство 8» розглянемо в наступному розділі.

2.3. Доходи та витрати фінансової діяльності у звітності підприємства

Інформація за результатами фінансової діяльності відображаються у трьох підсистемах господарського обліку – бухгалтерському, податковому та управлінському. У бухгалтерському обліку операції фінансової та інвестиційної діяльності групуються на рахунках та у статтях фінансової звітності. Відповідно до Інструкції № 291 [17], рахунок 792 «Результат фінансових

операцій» характеризує результати фінансової та інвестиційної діяльності підприємства разом. Даний рахунок кореспондує з кредитом рахунків 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи» та дебетом рахунків 95 «Фінансові витрати», 96 «Втрати від участі в капіталі». За даними рахунків 74 «Інші доходи» та 97 «Інші витрати» визначається 793 «Результат іншої діяльності». Зазначені рахунки обліку фінансових та інших доходів та витрат формують відповідні статті форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Порівняння рахунків обліку доходів та витрат фінансової та інвестиційної діяльності, що формують статті Звіту про фінансові результати за НП(С)БО 1 та П(С)БО 25

НП(С)БО 1		П(С)БО 25	
Стаття фінансової звітності Розділ I. Фінансові результати	Рахунок	Стаття фінансової звітності	Рахунок
2200 «Дохід від участі в капіталі»	Кт 72 «Дохід від участі в капіталі»	2240 «Інші доходи»	Кт 72 «Дохід від участі в капіталі»
2220 «Інші фінансові доходи»	Кт 73 «Інші фінансові доходи»		Кт 73 «Інші фінансові доходи»
2240 «Інші доходи»	74 «Інші доходи»		К 74 «Інші доходи»
2250 «Фінансові витрати»	Дт 95 «Фінансові витрати»	2270 «Інші витрати»	Дт 95 «Фінансові витрати»
2255 «Втрати від участі в капіталі»	Дт 96 «Втрати від участі в капіталі»		Дт 96 «Втрати від участі в капіталі»
2270 «Інші витрати»	97 «Інші витрати»		97 «Інші витрати»

Джерело: розроблено автором.

Форма № 2 (НП(С)БО 1) фінансової звітності містить певні суперечності щодо результатів переоцінки фінансових інвестицій, облік яких провадиться на рахунках 74 «Інші доходи» і 97 «Інші витрати», та які списуються на рахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності». Виникає «парадокс»: доходи і витрати від фінансових інвестицій в асоційовані, дочірні підприємства та спільну діяльність (узагальнюються на рахунках 72 та 96) – це інвестиційна та фінансова діяльність, а результати їх переоцінки – це інша діяльність [23].

Наказом Міністерства фінансів України (від 28.03.2013р. № 433) «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності» не передбачається відображення результату фінансової діяльності у формі № 2 [51].

Отже, результат неопераційної діяльності - це підсумок інвестиційно та фінансової діяльності підприємства, який визначається показником прибутку чи збитку, шляхом порівняння суми отриманих фінансових доходів та здійснених фінансових витрат протягом звітного періоду. Що стосується П(С)БО 25, то всі доходи та витрати інших видів діяльності знаходять своє відображення разом у статтях 2240 «інші доходи» та 2270 «Інші витрати».

При визнанні фінансових доходів та витрат існують розбіжності із положеннями податкового обліку (дод.М).

На базовому підприємстві облік податкових різниць не ведеться. Проте, на підприємствах, які складають звітність за НП(С)БО 1 виникають податкові різниці, які відображаються у примітках до річної фінансової звітності.

У фінансовій діяльності підприємств, що складають звітність за НП(С)БО 1, податкові різниці виникають при сплаті відсотків за кредитом, які в податковому обліку тимчасово не включаються до витрат, оскільки існують обмеження їх понесення. Постійні податкові різниці виникають також при визнанні отриманих дивідендів, коли у бухгалтерському обліку вони є доходами, а у податковому – доходами виступають у окремих випадках (див. дод.М). Такі розбіжності податкового та бухгалтерського обліку ускладнюють контроль-аналітичні процедури обліку відсотків та дивідендів [23].

ТОВ «ДКБС» за даними окремих ознак відноситься до суб'єктів малого підприємництва, тому надає звітність за ПСБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і розкриває інформацію про доходи та витрати підприємства у звіті про фінансові результати за формою 1 м.

Проте, інвестиційну та фінансову діяльність, як правило, визначають під час складання форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» (складена за прямим чи непрямым методом).

Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності визначається на основі змін у статтях балансу за розділами: «Власний капітал»; «Довгострокові зобов'язання»; «Поточні зобов'язання».

До типових прикладів руху коштів у результаті фінансової діяльності слід віднести: надходження власного капіталу; отримання позичок; погашення позичок; сплата дивідендів [57].

Можна стверджувати, що фінансова діяльність (фінансування) має вирішальний вплив на процеси генерування вартості підприємства. Так, оптимізація структури капіталу (оптимізація фінансування) веде до зменшення затрат на його залучення і створює фінансову базу для успішної операційної та інвестиційної діяльності.

Відповідно до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [27], НП(С)БО 1 [32], передбачено відмінності при віднесенні окремих грошових потоків до певного виду діяльності, а саме: отриманих відсотків та отриманих дивідендів. Як відмічає Левицька С.О. у формі № 3 фінансової звітності вказані операції відносяться до інвестиційної діяльності, у той час, коли за формою № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» нараховані відсотки (наприклад, за здачу у фінансову оренду необоротних активів та інші) та дивіденди одержані є виключно статтями фінансової діяльності. На нашу думку це спірне питання, виходячи з того що деякі науковці всі фінансові операції відносять до фінансової діяльності. А це, на нашу думку, невірно.

Левицькою С.О. і Панчук І.П. наводять ці суперечності та пропонують зміни до бухгалтерського обліку з метою їх врегулювання (дод. Н.).

Ефективність організації фінансової діяльності пов'язана не тільки із методикою відображення її операцій в бухгалтерському обліку, але й в управлінському. Хоча управлінський облік суттєво відрізняються від фінансового, проте їх взаємодія підвищує контроль операцій фінансової діяльності з використанням принципів та методів обліку у розрізі центрів відповідальності при досягненні стратегічних цілей [23].

Менеджери центрів відповідальності основну увагу приділяють

операційній діяльності. Левицькою С.О. запропоновано до внутрішньої звітності управлінського обліку підприємства внести відомості за показниками фінансової діяльності (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Звітність, рахунки та показники фінансової діяльності центрів відповідальності підприємств[23].

Центри відповідальності			
Центр витрат	Центр доходу	Центр прибутку	Центр інвестицій
Основні форми звітності			
Кошторис, звіт про виконання кошторису	Звітність про обсяги продажів та доходів	Звіт про прибуток (збиток)	Звіт про виконання бюджету, баланс, звіт про рух грошових коштів
Показники фінансової діяльності, необхідні для розкриття			
Витрати від участі в капіталі, інші фінансові витрати, забезпеченість власними та позиковими ресурсами	Доходи від здачі у фінансову оренду активи, дивіденди одержані, інші фінансові доходи	Фінансовий результат від фінансової діяльності (дохід чи збиток), частка фінансового результату у загальному результаті підприємства	Розмір доходів від інвестицій в асоційовані, дочірні підприємства та підприємства спільної діяльності
Рахунки бухгалтерського обліку			
Дт 95, Дт 96, Кт 40, 42, 43, 441, 442, 45, 46, 50, 51, 52, 531, 55, 60, 62, 67, 684	Кт 72, 73	Кт 72, 73, Дт 95, 96, Кт 441, Дт 442, Дт (Кт) 792	Дт 14, Кт 72, Дт 95

Джерело: розроблено на основі [23].

На думку Левицької С.О., запропоновані зміни до управлінської звітності дозволять менеджерам підвищити рівень інформаційного забезпечення фінансової діяльності, проводити корективи планових дій (за потреби), виходячи із фінансових можливостей підприємства, тобто його забезпеченості власними та позиковими коштами [23].

В результаті аналізу відображення фінансової діяльності у системах бухгалтерського, податкового та управлінського підсистем обліку виявлено наступні проблеми:

- 1) у Звіті про фінансові результати, складені згідно НП(С)БО 1 та П(С)БО

25, не показується величина фінансового результату від фінансової діяльності, це неможливо при діючій системі обліку доходів та витрат;

2) розбіжності визнання доходів та витрат фінансової діяльності у бухгалтерському та податковому обліку обумовлюють виникнення податкових різниць, для підприємств, що ведуть облік за НП(С)БО 1;

3) також для підприємств, що ведуть облік за НП(С)БО 1, між формами № 2 та № 3 фінансової звітності виникають неузгодженості при обліку операцій фінансової діяльності.

Висновки за розділом 2

Розглянувши облік доходів і витрат фінансової діяльності на ТОВ «ДКБС» можна зробити наступні висновки:

1. Бухгалтерський облік доходів і витрат фінансової діяльності ведеться на рахунках сьомого та дев'ятого класів плану рахунків, які призначені для обліку даних та узагальнення інформації про доходи та витрати неопераційної діяльності. Для обліку доходів та витрат передбачені рахунки з назвами 95 «Фінансові витрати» та 73 «Інші фінансові доходи». Проте, на цих рахунках немає чіткості в розмежування витрат та доходів фінансової та інвестиційної діяльності.

2. Неопераційні курсові різниці, які виникають за валютними операціями, пов'язаними з інвестиційною або фінансовою діяльністю і відображаються у складі витрат з використанням субрахунку 974 «Втрати від неопераційних курсових різниць», або у складі доходів з використанням субрахунку 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці».

3. ТОВ «ДКБС» відноситься до суб'єктів малого підприємництва, тому надає звітність за ПСБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і розкриває інформацію про доходи та витрати підприємства у звіті про фінансові результати за формою 1 м. Джерелом інформації про рух грошових коштів від фінансової діяльності є форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів», яку товариство не складає.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ДКБС»

3.1. Удосконалення організації обліку доходів та витрат фінансової діяльності в умовах використання інформаційних технологій

Становлення в Україні ринкових відносин сприяють поліпшенню економічного середовища для діяльності підприємств, зокрема їх фінансової діяльності. У системі управління підприємством фінансова діяльність спрямована на достатнє забезпечення функціональних завдань основної статутної діяльності, фінансове забезпечення господарської діяльності підприємства.

Необхідною складовою управління підприємством є автоматизація обліку. Результатом автоматизації є формування якісної інформації про діяльність підприємства, зокрема про фінансову діяльність, що сприяє покращенню представленої інформації на запити користувачів.

Проблемами автоматизації обліку господарських операцій та впровадження інформаційних технологій розглянуті у працях М.М. Бенька [2], О. М. Брадула [3], Є. Івченка [16], Д. М. Марченка [26] та інших.

В цих роботах в основному, розглядаються загальні теоретичні підходи з автоматизації обліку, проте невирішеними залишаються питання автоматизації облікових операцій фінансової діяльності.

Фінансову діяльність, в основному, розглядають у контексті фінансово-господарської діяльності підприємства, проте недостатньо вивчають її як об'єкт обліку (за яким вона визнається як діяльність, що приводить до зміни розміру і складу власного, позикового капіталів і, як наслідок, проблеми автоматизації її управління[35,55]).

Інформація за операціями фінансової діяльності розкривається у підсистемах бухгалтерського, податкового та управлінського обліку. Процеси

їх автоматизації проводяться різноманітними програмними продуктами. Використання цих програм допомагає мінімізувати строки обробки облікових даних та документування операцій [35].

Комплексними інформаційними системами управління підприємством виступають ERP системи (англ. *Enterprise Resource Planning System* – Система планування ресурсів підприємства), що призначені для автоматизації управління та обліку, модульний принцип побудови яких охоплює всі процеси діяльності суб'єкта господарювання.

Приналежність 1С до ERP-систем є дискусійним між провідними спеціалістами з інформаційних технологій. Проте останні версії продукту, починаючи з «1С: Підприємство 8», є, безумовно, комплексною системою управління підприємством.

Перевагами «1С: Підприємство 8» перед іншими програмними продуктами є розширений графічний інтерфейс; наявність готових налаштувань; швидкість інформування та розширення управлінських можливостей; сумісність з іншими операційними системами; подання електронної звітності; регулярні оновлення програми відповідно до змін законодавства; відсутність потреби у високій кваліфікації спеціалістів.

Проте, можна відмітити і недоліки, якими є: недостатньо висока швидкість проведення обрахунків; неможливість проведення обліку в динаміці; потреба у послугах підтримки та оновлення; низька безпека інформації; галузева зорієнтованість.

«1С: Підприємство 8.3» характеризується підвищенням якості організації обліку на підприємстві, який провадиться окремо за видами податкового, управлінського та бухгалтерського. Останній при автоматизації фінансової діяльності містить такі переваги:

- можливість внесення додаткових субрахунків;
- можливість внесення класифікації рахунків аналітичного обліку;
- внесення бухгалтерських проводок при документуванні операцій, інформація за якими групуватиметься у облікових регістрах;

- проводиться перевірка правильності внесення операцій;
- наявний довідник щодо кореспонденції рахунків;
- спрощена система складання фінансової звітності за статтями фінансової діяльності. [35]

Незважаючи на вказані сильні сторони обліку фінансової діяльності, програма містить недоліки, зокрема:

- більшість операцій вносяться вручну (наприклад, нарахування відсотків по кредиту, з фінансової оренди, нарахування дивідендів);
- не вказуються відсотки при первинному внесенні операцій у програму;
- відсутній автоматичний розрахунок відсотків за операціями;
- відсутній автоматичний розрахунок фінансових доходів та витрат, пов'язаних з фінансовою орендою активів та інших операцій фінансової діяльності;
- аналітичні процедури є частиною окремих облікових операцій, що не дають загального уявлення якісної оцінки фінансової діяльності.[35]

Для подолання вказаних недоліків, розробникам модулів платформи 8.3 пропонуємо внести поправки, зазначені на рис. 3.1.

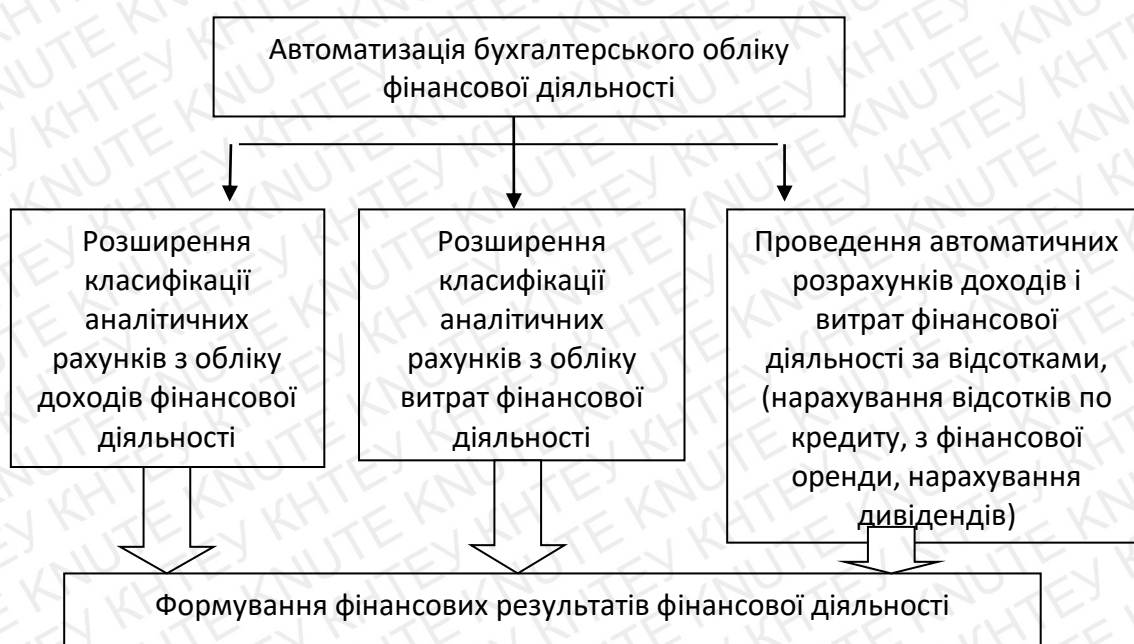

Рис. 3.1. Автоматизація фінансової діяльності у програмі «1С: Підприємство 8.3»

Джерело: розроблено автором самостійно.

Перспективою розвитку обліку фінансової діяльності, у процесі його автоматизації, є формування обліку доходів та витрат фінансової діяльності, які можна виокремити в окремі модулі, з метою їх порівняння і отримання фінансових результатів від цього виду діяльності.

Як вже відмічалось на базовому підприємстві використовується програма «1С: Підприємство 8». Проте, завдяки програмі «1С: Підприємство 8» можливо автоматизувати і структурувати не тільки бухгалтерський облік, але і управлінський. Можливості цієї програми необхідно використати ТОВ «ДКБС».

3.2 Удосконалення методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності

Для правильного відображення фінансових результатів за видами діяльності у системі обліку необхідно чітко розмежувати рахунки та субрахунки бухгалтерського обліку, які відображають доходи і витрати того чи іншого виду діяльності. На сьогоднішній день в обліковій науці існують протиріччя щодо призначення тих чи інших рахунків. Причинами такого є те, що як фінансова так і інвестиційна діяльність супроводжується фінансовими операціями, які пов'язані з використанням активів підприємства іншими сторонами, в результаті яких підприємство одержує фінансові доходи або несе фінансові витрати – одержані (сплачені) проценти, роялті, дивіденди, приріст (зменшення) вартості фінансових інвестицій [30]

Як видно з другого розділу випускної роботи в діючій системі обліку фінансові результати від фінансових операцій відображаються не залежно від якого виду діяльності (інвестиційно, фінансової), де вони отримані. Про це свідчить виділення на рахунку 79 субрахунку 792 «Результат фінансових операцій».

Однак така методика відображення фінансового результату не відповідає методиці визначення руху грошових коштів від фінансової та інвестиційної

діяльності. Тому ряд вчених вносить пропозиції щодо відокремленого відображення в поточному обліку на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності витрат, доходів і фінансових результатів від інвестиційної та фінансової діяльності [23,30].

Можна погодитися із Райковською О.М.[53], що оскільки за загальною класифікацією видів діяльності іншу звичайну діяльність поділяють на фінансову та інвестиційну, неправомірно виділяти в обліку окремо результат від фінансових операцій та результат від іншої діяльності, не згадуючи окремо фінансової та інвестиційної діяльності. Однозначним є то, що для обліку інвестиційної діяльності призначені рахунки 72 «Дохід від участі в капіталі», 96 «Втрати від участі в капіталі». На рахунках 74 «Інші доходи», 97 «Інші витрати» в основному теж відображають відповідно доходи і витрати інвестиційної діяльності. Однак на цих рахунках обліковують також результати фінансової діяльності. До доходів фінансової діяльності, які відображають на рахунку 74 «Інші доходи» можна віднести:

- дохід від не операційної курсової різниці за статтями фінансової діяльності;

- дохід від безоплатно одержаних необоротних активів.

До витрат фінансової діяльності, які обліковують на рахунку 97 «Інші витрати» належать витрати від не операційних курсових різниць за монетарними статтями активів та зобов'язань в іноземній валюті.

Тобто субрахунки 744 «Дохід від не операційної курсової різниці» і 974 «Втрати від не операційних курсових різниць» призначені для обліку курсових різниць за активами та зобов'язаннями в іноземній валюті, які пов'язані з фінансовою так і з інвестиційною діяльністю підприємства. Проте, на нашу думку на даних субрахунках потрібно обліковувати відповідно доходи і витрати від не операційних курсових різниць, пов'язаних лише з інвестиційною діяльністю, а до рахунків 73 «Інші фінансові доходи» та 95 «Інші фінансові витрати» відкрити субрахунки 733 «Дохід від не операційної курсової різниці» і 952 «Втрати від не операційних курсових різниць», на яких буде вестись облік

доходів і витрат від не операційних курсових різниць, пов'язаних лише з фінансовою діяльністю (інші доходи від фінансових операцій та інші фінансові витрати перенесуться на субрахунки 734 та 953 відповідно).

Доречною, на нашу думку, пропозиція Крупки Я.Д.[22] щодо перейменування рахунку 74 на «Доходи інвестиційної діяльності» та субрахунку 746 відповідно на «інші доходи від інвестиційної діяльності». Окрім того, доцільно було б інформацію про доходи від безоплатно одержаних активів, яку відображають на субрахунку 745, обліковувати у складі інших доходів від фінансових операцій. Аналогічно доцільним є перейменування рахунку 97 на «Витрати інвестиційної діяльності», а субрахунку 977 на – «Інші витрати інвестиційної діяльності».

Загальноприйнятою є думка, що на рахунку 73 «Інші фінансові доходи» і 95 «Фінансові витрати» відображають відповідно доходи і витрати фінансової діяльності. Проте детальне ознайомлення із змістом операцій, які відображають на цих рахунках, свідчить, що вони призначені для обліку як фінансової, так і операційно та інвестиційної діяльності. Аналіз рахунку 73 «Інші фінансові доходи» показав, що він в основному відображає доходи інвестиційної діяльності (дивіденди, відсотки від фінансових інвестицій, фінансової оренди). Доходи, які обліковуються на цьому рахунку від зберігання коштів на поточних рахунках є доходами операційної діяльності, які необхідно відображати на рахунку 71, субрахунок 719 «Інші доходи від операційної діяльності». Сума перевищення номінальної вартості над вартістю придбання фінансових інвестицій (дисконт) є доходом інвестиційної діяльності. Тому суму дисконту варто відображати у складі інших доходів від інвестиційної діяльності (субрахунок 746).

Витрати, які відображають на рахунку 95 «Фінансові витрати», в основному є витратами фінансової діяльності. Виключенням є витрати на сплату банку відсотків за поточними рахунками, які є витратами операційної діяльності. Їх необхідно відображати на рахунку 94, субрахунок 949 «Інші витрати операційної діяльності». Сума перевищення вартості придбаних над

номінальною вартістю фінансових інвестицій (премія) відповідно є витратами інвестиційної діяльності. Тому суму премії слід було б відображати на запропонованому субрахунку 947 «Інші витрати інвестиційної діяльності»[8,11].

Також зміни необхідно врахувати і при відображенні фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати». Субрахунок 792 доцільно перейменувати на «Результат фінансової діяльності», а субрахунок 793 «Результат інвестиційної діяльності». Відповідно таке ж подання інформації доцільно передбачити й у Звіті про фінансові результати.

Отже, фінансова та інвестиційна діяльність взаємопов'язані між собою. Однак, кожна із них має свої завдання, характеризується певними операціями, вимагає здійснення витрат і дає можливість одержання доходів. За кожним видом діяльності необхідно визначити фінансові результати як у поточному обліку, так і у фінансовій звітності. Для цього, в першу чергу, необхідно зробити чітке розмежування рахунків та субрахунків для відображення витрат, доходів і фінансових результатів за цими видами діяльності.

Висновки за розділом 3

Удосконалення обліку доходів та витрат фінансової діяльності на підприємстві можливо здійснити в розрізі удосконалення обліку в системі рахунків бухгалтерського обліку та з допомогою використання програми «1С:Підприємство» Для цього доцільно:

1. У П(С)БО 31 «Фінансові витрати» зазначити чітку класифікацію фінансових витрат, яка буде узгоджена із Планом рахунків бухгалтерського обліку.

2. Для уникнення проблем, пов'язаних із визначенням, до якого виду діяльності (інвестиційної чи фінансової) належать витрати, у плані рахунків класу 9 виділити субрахунки для обліку витрат інвестиційної та фінансової діяльності, відповідно і облік доходів від фінансової та інвестиційної діяльності

відокремлено вести на рахунках 7 класу.

3. На синтетичному рахунку 79 виділити субрахунок із назвами «Результат фінансової діяльності» та «Результат інвестиційної діяльності», на який будуть списуватися відповідні витрати та доходи.

4. В системі «1С: Підприємство 8.3.» облік доходів та витрат фінансової діяльності вести окремо, за запропонованими субрахунками. Використання бухгалтерської програми 1С значно покращує роботу бухгалтерів на підприємстві, так як можливо в цій програмі вести окремо бухгалтерський та управлінський облік доходів та витрат фінансової діяльності. В програмі є можливість визначити фінансовий результат фінансової діяльності в управлінському обліку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження у випускній кваліфікаційній роботі щодо теоретичного узагальнення сутності фінансової діяльності і удосконалення науково-методичних підходів і організаційно-практичних рекомендацій щодо обліку доходів та витрат фінансової діяльності дають змогу зробити такі висновки:

1. Фінансова діяльність підприємства пов'язана із залученням коштів шляхом випуску акцій та облігацій, збільшення статутного капіталу або отримання кредитів і позик у банківських і небанківських установах. Іншими словами, відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, фінансова діяльність – це залучення капіталу.

Згідно з НП(С)БО 1 фінансова діяльність — діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства (який не є результатом операційної діяльності). Отже, основний зміст фінансової діяльності (у вузькому розумінні) полягає у фінансуванні підприємства.

2. До доходів від фінансової діяльності відносити тільки ті доходи, що пов'язані з залученням капіталу, тобто з фінансуванням діяльності підприємства. При операціях фінансової діяльності можуть бути ще доходи від курсових різниць за активами та зобов'язаннями у іноземній валюті, дохід від безоплатно одержаних необоротних активів у сумі нарахованої амортизації.

Формування фінансових ресурсів призводить до збільшення витрат підприємства, які пов'язані з випуском і розміщенням, вилученням акцій на інших цінних паперів, сплатою дивідендів, відсотків, втрат від курсових різниць за монетарними статтями фінансової діяльності.

3. При веденні бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності необхідно користуватись законодавчими та нормативними документами України, які регулюють дану проблему. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові витрати та її

розкриття у фінансовій звітності наведені в П(С)БО-31 «Фінансові витрати».

В економічній літературі сутності та обліку доходів та витрат фінансової діяльності присвячено багато навчальних посібників, підручників, монографій і періодичних видань, що є позитивним явищем, але зміни в законодавстві і неможливість швидкої зміни матеріалів в підручниках і навчальних посібниках бажають кращого.

4. Для написання даної теми випускної роботи базовим підприємством було обрано ТОВ «ДКБС».

Облік доходів та витрат в цілому здійснюється на достатньо високому рівні, а це є фактором, який сприяє ефективному управлінню діяльністю підприємства, що дає можливість підприємству мати гарну репутацію серед своїх конкурентів на ринку, залучати нові обігові кошти для подальшого розширення обсягів діяльності, а завдяки вище перерахованому досягати головної мети для підприємства - отримувати прибуток.

5. Бухгалтерський облік доходів і витрат фінансової діяльності ведеться на рахунках сьомого та дев'ятого класів плану рахунків, які призначені для обліку даних та узагальнення інформації про доходи та витрати не операційної діяльності. Для обліку доходів та витрат передбачені рахунки з назвами «Фінансові витрати» та «Фінансові доходи». Проте, на цих рахунках немає чіткості в розмежування витрат та доходів фінансової та інвестиційної діяльності.

6. На ТОВ «ДКБС» управлінський облік не організований. Для більш ефективного прийняття управлінських рішень ТОВ «ДКБС» потребує його впровадження. Облік доходів та витрат впливає на формування фінансових результатів, причому надто відчутно, щоб його ігнорувати в управлінському обліку. Виникає потреба поглиблення інформативності обліку та виникнення сфери управлінського обліку за цими об'єктами.

7. ТОВ «ДКБС» відноситься до суб'єктів малого підприємництва, тому надає звітність за ПСБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і розкриває інформацію про доходи та витрати підприємства у звіті про

фінансові результати за формою 1 м. Недоліком цієї форми звітності є те, що доходи і витрати фінансової діяльності не відокремлюються.

Джерелом інформації про рух грошових коштів від фінансової діяльності є форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів», яку товариство не складає.

8. Бухгалтерський облік на ТОВ «ДКБС» сьогодні ведеться з використанням засобів обчислювальної техніки. Облік доходів та витрат фінансової діяльності ведуть за допомогою автоматизованої системи «1С: Підприємство 8,3». Проте, вони облікуються у складі інших доходів та витрат.

Перспективою розвитку обліку фінансової діяльності, у процесі його автоматизації, є формування обліку доходів та витрат фінансової діяльності, які можна виокремити в окремі модулі, з метою їх порівняння і отримання фінансових результатів від цього виду діяльності.

Завдяки програмі «1С: Підприємство 8» можливо автоматизувати і структурувати не тільки бухгалтерський облік, але і управлінський. Можливості цієї програми необхідно використати ТОВ «ДКБС».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П. Класифікація грошових потоків за видами діяльності як основа складання Звіту про рух грошових коштів / П. Атамас, О. Атамас // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. - № 2. – С. 13-18.
2. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія. – К. : КНТЕУ, 2010. – 336 с.
3. Брадул О. М. Проектування комп'ютерної інформаційної підсистеми «звітність» діяльності корпорацій / О. М. Брадул // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Вип. 3. Частина 1. – Житомир, 2010. – С. 44 – 48.
4. Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець. – 8-ме вид., доп. І перероб.-Житомир:ПП «Рута», 2009. – 912 с.
5. Бухгалтерський облік: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко та ін. — К.: КНЕУ, 2002. — 370 с.
6. Горбовцов С. Вплив відсотків за отриманими кредитами на фінансовий результат//Дебет-Кредит. – 2018. – №2227. URL: <https://news.dtkr.ua/taxation/profits-tax/51955>
7. Господарський кодекс України, затверджений постановою ВРУ від 16.01.03 №436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Граковський Ю. Фінансові витрати: бухгалтерський та податковий облік// Вісник. – 2014, – №47(47). URL:<http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7876>
9. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: навч.посіб. / О.М. Губачова, С.І. Мельник. – [2-ге вид.. перероб. та доп.].– К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
10. Гура, Н. О. Облік на підприємствах малого бізнесу [Текст] : підручник

- / Н. О. Гура, Т. Г. Мельник. – К. : ЦУЛ, 2018. – 288 с
11. Гудзь Н.В. Облік витрат і доходів фінансової та інвестиційної діяльності / Стан і перспективи розвитку системи обліку: монографія / З. В. Задорожний, Крупка Я.Д., Омецінська І.Я.; за наук. ред. д.е.н., проф. З. В. За-дорожного, д.е.н., проф. Я. Д. Крупки. –Тернопіль: Економічна думка, 2013. - 320 с.
 12. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік. 2-е вид., перероб. і доп. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.
 13. Деньга С. Удосконалення обліку фінансової діяльності суб'єктів господарювання// Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. - №7. – С. 7-16.
URL:file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/boau_2015_7_3%20(2).pdf
 14. Досяк Т.С. Особливості фінансування діяльності товариств з обмеженою відповідальністю // Управління розвитком. – 2014. - №13(176). – С. 27-29.
URL:file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Uproz_2014_13_12.pdf
 15. Дорош О.Б. Бухгалтерський облік та аудит фінансової діяльності підприємства: дис. Кандидата економ. наук: спец. 08.00.09. «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / О.Б. Дорош. – К., 2011. – 198 с.
 16. Івченко Є.І Інформаційно-комунікаційні технології для управлінського обліку на підприємствах / Є.І Івченко // Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль, 2010 – С. 28 – 31.
 17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Мінфіну України від 30.11.99 №291.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
 18. Коблянська О.І. Бухгалтерський і податковий облік фінансових

- кредитів// Вісник університету банківської справи . - 2013. - № 2. - С. 246-251.
19. Коваль Н. І. Облікове забезпечення фінансової діяльності аграрних підприємств / Н. І. Коваль // Облік і фінанси. - 2012. - № 3. - С. 53-58.
URL: <https://magazine.faaf.org.ua/oblikove-zabezpechennya-finansovoi-diyalnosti-agrarnih-pidpriemstv.html>
20. Конституція України, затверджена постановою ВРУ від 28.07.1996.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Кравчук О.М., Лещук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / О. М. Кравчук, В. П. Лещук.– К.: Центр учбової літератури, 2010.– 504 с.
22. Крупка Я.Д. Облік інвестицій: монографія// Я.Д. Крупка . – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 302 с.
23. Левицька С.О. Панчук І.П. Проблеми облікового відображення результатів фінансової діяльності підприємства.// Облік і фінанси - . – 2014. – №4(66). – С. 41-46. URL: [file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Oif_apk_2014_4_8%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0/Downloads/Oif_apk_2014_4_8%20(2).pdf)
24. Левицька С.О., Панчук І.П. Організація фінансової діяльності підприємства як об'єкта бухгалтерського обліку / С. О. Левицька, І. П. Панчук // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Економіка. - 2013. - Вип. 23. - С. 339-343.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2013_23_69
25. Лисиця Т.Векселі: облік та оподаткування// Вісник. – 2018. -№31(983).
URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/publication/100008833-vekseli-oblik-ta-opodatkuvannya>
26. Марченко Д. М. Автоматизація бухгалтерського обліку як джерело зростання його ефективності / Д. М. Марченко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6(96). – С. 248 – 254.
27. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / перекл. з англ. ;

- за ред. С.Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. – 1272 с.
28. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [Електронний ресурс] / Міжнародний стандарт від 01.01.2013 року. №929_063 [зі змін. Та доп.]. URL: <https://www.ifrs.org/IFRS-for-SMEs/Documents/IFRS-for-SMEsUKR.pdf>
29. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2010 р. № 1300 (зі змінами 14.01.2020). URL: <https://magazine.faaaf.org.ua/content/view/1116/37/>.
30. Микитюк. Н.Я., Гудзь Н.В. Фінансова та інвестиційна діяльність у системі обліку//Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». – Випуск 6. – 2011. – С.111-116
31. Налукова Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект. // Галицький економічний вісник. – 2011. - №1(30). – с.166-174
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджений наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
33. Нескородева І.І., Коцегуб Ю.О. Дослідження сутності економічної категорії «фінансова діяльність підприємства»/ І.І. Нескородева, Ю.О. Коцегуб // Вісник економіки транспорту і промисловості. -2013. –Вип. 41. – С.196-200
34. Озеран А. Звіт про рух грошових коштів: дослідження концептуальних підходів / А. Озеран // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. - № 10. – С. 27-34.
35. Панчук І.П. Проблеми автоматизації фінансової діяльності підприємства// Бізнес Інформ. Економіка. Інформаційні технології в економіці. – 2015. – №2. – С. 248-252

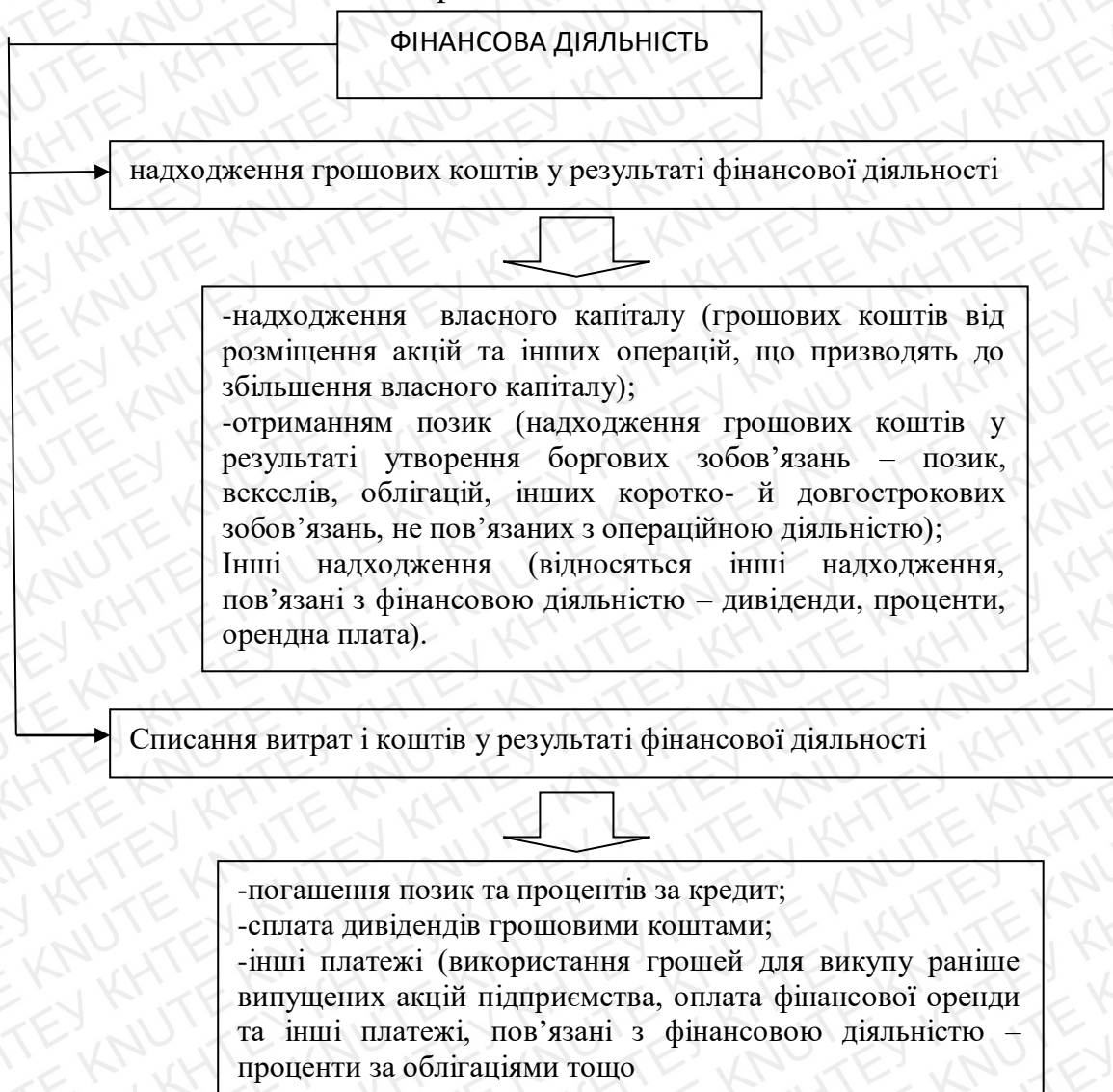
36. Панчук І.П. Особливості обліку фінансових витрат за національними стандартами. //Наукові записки. Серія «Економіка». Випуск 22. – 2013. – С.119 - 122
37. Панчук І.П. , Левицька С.О. Зміст і завдання фінансової діяльності промислових підприємств: обліковий аспект/ І.П.Панчук, С.О.Левицька // Економіка. Управління. Інновації. - 2014 . - №1. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_1_82.
38. Пархоменко В.П. Бухгалтерський облік фінансових витрат / В.П. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 10. – С.3–6.
39. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
40. Податковий кодекс України затверджений постановою ВРУ від 02.12.2010 № 2755-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.01.2000, № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р. №290. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. №318. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
44. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджено наказом Мінфіну України від 25.02.2000 № 39. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>.
46. Положення про документальне забезпечення записів в

- бухгалтерському обліку, затверджено наказом Мінфіну України від 24.03.95 № 88. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
47. Попович Д. В. Дослідження ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств та засоби її підвищення у сучасних умовах / Д. В. Попович, О. С. Алимов // Приазовський економічний вісник. – 2018. – Вип. 1(06). – С. 31-35.
48. Проблеми обліку фінансової та інвестиційної діяльності: монографія / З.-М.-В. Задорожний, Крупка Я.Д., Омецінська І.Я.; за наук. ред.. д.е.н., проф.. З. М.-В. Задорожного, д.е.н., проф.. Я. Д. Крупки. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С. 163-175
49. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р., №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
50. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами / Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 року № 720 [зі змін. та доп.]. URL: https://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_i.
51. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv#Text>
52. Про обіг векселів в Україні» від 5 квітня 2001 року №2374 – III. URL: www.rada.gov.ua. – Законодавство України.
53. Райковська О.М. Відображення результату від інвестиційної діяльності на рахунках та в фінансовій звітності сільськогосподарських підприємств // Облік і фінанси АПК. – 2009. №1. – С.84-88
54. Самойлова Т.А. Джерела формування фінансового капіталу підприємства / Т. А. Самойлова // Облік і фінанси АПК. – 2011. – №1. – С. 169- 173
55. Спасів Н.Я., Лосева М.С., Дітчук Н.О., Маринчак Л.Р. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль:

- ТАЙП. – 2013. – 150 с.
56. Сук Л. К., Сук П. Л., Данілочкіна О. В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: Навчальний посібник / За загальною редакцією доктора економічних наук, професора П. Л. Сука. - К.: «Каравела», 2017. - 372 с.
57. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навчальний посібник / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
58. Ткаченко Н. М.· Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 7 ме вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 982 с.
59. Турило А.М. Методологічні підходи до оцінки фінансової діяльності підприємства. - // Фінанси України. – 2007. – № 3. – С. 100-104
60. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / Г. І. Філіна. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 424 с. : іл. — Бібліогр. : с. 413–416.
61. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 7-е вид. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
62. Фінансовий облік: підр./Я.Д. Крупка, З.В.Задорожний, Н.Я. Микитюк та ін.. – К.:Хайтек-Прес, - 2011. – 544 с.
63. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 7-ме вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2016. – 1040 с.
64. Шевчук О.А. Удосконалення обліку фінансової діяльності на основі міжнародного досвіду /О.А Шевчук // Наука молода. - Тернопіль.- 2014. – Випуск 21. – С.306-311
65. Час та гроші. Що треба знати про вплив фінансових витрат на оподаткування./УТЕКА. - 2019. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-vremya-i-dengi-cto-nado-znat-o-vliyanii-finansovyx-zatrat-na-nalogooblozhenie>

66. Царевська Т. Облік доходів діяльності підприємства // Податки & бухоблік. – 2019. – №99. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/december/issue-99/article-105875.html>
67. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435–IV (із змінами і доповненнями). // Відомості Верховної Ради, 2003, №№ 40–44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
68. Ямборко Г.А. Організація і методика обліку фінансових результатів підприємницької діяльності: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Г.А. Ямборко; Київ. нац. екон. ун-т. - К., 2005. - 21 с.

Класифікація надходжень і видатків грошових коштів, що обертаються у фінансовій діяльності

Джерело: розроблено на основі [30].

Нормативно-правова база для обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

№ п/п	Назва документу	Зміст документу	Використання у процесі обліку
1	2	3	4
1.	Господарський кодекс України. Постанова Верховної Ради від 16.01.03 №436-IV	Встановлює правові основи здійснення підприємництва в Україні, гарантії свободи підприємницької діяльності	При перевірці загальних умов функціонування базового підприємства.
2.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.99р. №291	Встановлює призначення і порядок ведення записів на рахунках бухгалтерського обліку.	При аналізі стану бухгалтерського обліку на підприємстві та порядку відображення доходів та витрат фінансової діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.
3.	МСБО 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання.	Установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту
4.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. №73	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Використано при розгляді питання щодо складання фінансової звітності та подання у відповідні органи.
5.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99р. №291	Визначає перелік рахунків, які підприємства і організації повинні використовувати при веденні бухгалтерського обліку.	При аналізі стану бухгалтерського обліку на підприємстві та порядку відображення доходів та витрат фінансової діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.
6.	Податковий кодекс України. Постанова ВР від 03 грудня 2010 року № 2755-IV	Визначає порядок визначення розміру об'єктів оподаткування підприємства, платників податку, об'єкт оподаткування, регулює порядок нарахування та строки сплати податків, відповідальність тощо.	При визначенні поняття оподаткування

Продовження дод. Б

1	2	3	4
7.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.01.2000р. №20	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання і розкриття її у фінансовій звітності.	Використано при розгляді питання щодо визнання та обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р. №290.	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про доходи і розкриття її у фінансовій звітності.	Використано при розгляді питання щодо визнання та обліку доходів діяльності підприємства
9.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про фінансові витрати і розкриття її у фінансовій звітності.	Використано при розгляді питання щодо визнання та обліку витрат фінансової діяльності підприємства
10.	Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку. Наказ Мінфіну України від 24.03.95 №88	Дана характеристика первинних документів, облікових реєстрів, розкрита організація документообороту та порядок зберігання документів.	Для організації первинного обліку доходів та витрат фінансової діяльності на підприємстві
11.	Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабміну України від 28 лютого 2000 р. № 419	Визначає загальні засади подання фінансової звітності в Україні	Використано при розгляді питання щодо складання фінансової звітності та подання у відповідні органи.
12.	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № ВР-996-ХІV.	Закон визначає мету бухгалтерського обліку, державне регулювання обліку, організацію і методологію бухгалтерського обліку	При аналізі стану бухгалтерського обліку доходів та витрат фінансової діяльності на підприємстві.
13.	Про затвердження типових форм первинного обліку. Наказ Мінстату від 29.12.95 №352	Затверджені типові форми первинної облікової документації з обліку розрахунків за товари та послуги.	Використовується для організації первинного обліку доходів та витрат фінансової діяльності
14.	Конституція України, затверджена Верховною Радою України від 28.06.96р. №254к/96-ВР	Проголошуються права та обов'язки органів управління, суб'єктів підприємницької діяльності і громадян в Україні.	Використано при аналізі організаційно-економічної характеристики базового підприємства.
15.	Цивільний кодекс України. Постанова Верховної Ради від 16.01.2003 № 435-ІV	Визначає загальні правові, економічні, соціальні засади здійснення та регулювання цивільно-правових відносин між громадянами та юридичними особами на території України	При перевірці загальних умов функціонування базового підприємства.

Джерело: авторська розробка.

Огляд спеціальної літератури з обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства

№	Найменування і автор	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному процесі
1	2	3	4
1.	Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. / Н.О. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторина. - К.: Знання, 2010. - 310с.	Висвітлюються становлення та розвиток малого бізнесу в Україні, розкриваються питання організації, ведення бухгалтерського обліку та складання звітності на підприємствах малого бізнесу відповідно до чинних нормативно-правових актів	Для розкриття методики та організації обліку витрат та доходів фінансової діяльності
2.	Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець. –8-ме вид., доп. І перероб.-Житомир:ПП «Рута», 2009. – 912 с.	Розкриваються питання організації, ведення бухгалтерського обліку та складання звітності на підприємствах відповідно до чинних нормативно-правових актів	Для розкриття методики обліку витрат та доходів фінансової діяльності підприємства
3.	Деньга С. Удосконалення обліку фінансової діяльності суб'єктів господарювання// Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. – С. 7-16	Розкривається удосконалення обліку фінансової діяльності суб'єктів господарювання	Для розкриття методики обліку витрат та доходів фінансової діяльності підприємства
4.	Кравчук О.М., Лещук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / О. М. Кравчук, В. П. Лещук.– К.: Центр учбової літератури, 2009.– 508 с.	Розкриваються сутність фінансової діяльності підприємства, сутність доходів та витрат	Для розкриття сутності витрат та доходів фінансової діяльності підприємства
5.	Левицька С.О. Панчук І.П. Проблеми облікового відображення результатів фінансової діяльності підприємства.// Accounting & Finance\ Oblik I. - №4(66). – 2014. – С. 41-46	Розкриваються проблеми облікового відображення результатів фінансової діяльності підприємства	Для розкриття обліку результатів фінансової діяльності підприємства
6.	Налукова Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект. // Галицький економічний вісник. – 2011. - №1(30). – с.166-174	Розкриваються сутність фінансової діяльності підприємства	Для розкриття сутності фінансової діяльності підприємства

Продовження дод. В

1	2	3	4
7.	Панчук І.П. Особливості обліку фінансових витрат за національними стандартами. //Наукові записки. Серія «Економіка». Випуск 22. – 2013. – С.119 - 122	Розкриваються особливості обліку фінансових витрат за національними стандартами	Для розкриття обліку фінансових витрат підприємства
8.	Ткаченко Н. М.· Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.	Розкрито основні положення сучасної теорії і практики ведення бухгалтерського обліку	Для розкриття методики обліку доходів та витрат фінансової діяльності підприємства
9.	Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / Г. І. Філіна. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 424 с. : іл. — Бібліогр. : с. 413–416.	Розкриваються сутність фінансової діяльності підприємства	Для розкриття сутності фінансової діяльності підприємства
10.	Шевчук О.А. Удосконалення обліку фінансової діяльності на основі міжнародного досвіду /О.А Шевчук // Наука молода.- 2014.-№21. – С.306-311	Розкривається удосконалення обліку фінансової діяльності на основі міжнародного досвіду	Для розкриття методики обліку витрат та доходів фінансової діяльності підприємства

Джерело: авторська розробка.

Товариство з обмеженою відповідальністю
«ДКБС»

НАКАЗ

№ 1

м. Київ

02 січня 2018р.

Про облікову політику підприємства

На виконання вимог Закону України від 16 липня 1999 року № 996–XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності

НАКАЗУЮ:

Встановити на підприємстві наступну облікову політику:

1. При веденні бухгалтерського обліку і формуванні фінансової звітності керуватися Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
2. Ведення бухгалтерського та податкового обліку покласти на заступника директора Стадницьку Наталію Анатоліївну і економіста з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності Карман Лідію Юріївну.
3. До складу МШП відносити матеріальні активи з терміном експлуатації не більше 12 місяців і вартістю менше 6 000 грн.
5. Знос малоцінних необоротних матеріальних активів нараховувати в розмірі 100% їх вартості в першому місяці експлуатації таких об'єктів.
6. Основними засобами вважати матеріальні активи, які утримуються з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів і послуг, здавання в оренду іншим особам або для адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він більше одного року) і не відноситься до категорії МШП.
7. Амортизацію основних засобів нараховувати прямолінійним методом на підставі рішення комісії та відповідно до пп.1 п.26 ПБО 7.
8. Визнання та оцінку нематеріальних активів визначати згідно з ПБО 8.
9. Амортизацію нематеріальних активів нараховувати прямолінійним методом, виходячи з терміну корисного їх використання, визначеного комісією.
10. Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування. Первісна вартість запасів, придбаних за плату, визначати за собівартістю запасів згідно ПБО 9.
11. Вибуття запасів здійснювати за ідентифікованою собівартістю методом «фіфо».
12. Облік адміністративних, загальногосподарських витрат, витрат на збут, інших витрат операційної діяльності здійснювати згідно ПБО 16.
- 12.1. Прийняти за базу розподілу загальновиробничих витрат:

- Між об'єктами витрат - основну зарплату виробничого персоналу;
- 12.2. Прийняти за нормальну потужність місячний обсяг випуску продукції;
- 13. Резерви майбутніх витрат не створювати.
- 14. Затвердити оплату праці згідно зі штатним розкладом.
- 15. Здійснювати податковий облік згідно з чинним законодавством України, без запису в системі реєстрів і рахунків бухгалтерського обліку на окремих накопичувальних відомостях.
- 16. Контроль за виконанням цього наказу покласти на директора Товариства.

Директор

Стрілець О.О.

Пояснювальна записка

Для оцінки фінансового стану діяльності підприємства ТОВ «ДКБС», необхідно проаналізувати зміну основних економічних показників діяльності підприємства за останні 5 років.

Динаміка основних економічних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр., наведена в табл. Д.1 . З табл. видно, що загальна вартість майна ТОВ «ДКБС» за останній рік збільшилась на 43,4%. Це позитивні зміни, так як збільшення активів свідчить про покращення економічного потенціалу підприємства.

Таблиця Д.1

Динаміка основних економічних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр.

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення, %			
						2016р.	2017р.	2018р.	2019р.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Необоротні активи :	-	-	-	-	-				
Основні засоби	-	-	-	-	-				
2. Оборотні активи:	12,1	7,1	27,1	27,4	44,1	-41,3	281,7	1,107	60,95
Запаси	8,6	5,9	19,2	25,0	36,1	-31,4	225,4	30,21	44,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	3,1	0,8	7,5	2,0	7,6	-74,2	837,5	-73,3	280
Зареєстрований капітал	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3,9	0,1	17,3	22,9	36,0	-97,4	17200	32,37	57,21
Власний капітал	6,9	3,1	20,3	25,9	39,0	-55,1	554,8	27,59	50,58

Продовження табл. Д.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,2	-	-	1,5	5,1	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання	5,2	4,0	6,8	1,5	5,1	-23,1	70	-77,9	240
Валюта балансу	12,1	7,1	27,1	27,4	44,1	-41,3	281,7	1,107	60,95

Зміна в обсязі активів підприємства відбулася за рахунок збільшення оборотних активів, а саме товарних запасів. Так, в 2015 році дана стаття активів складала – 8,6 тис.грн, а вже в 2019 році -25,0 тис.грн. Збільшення даної статті балансу, свідчить про те, що підприємство розширює свою господарську діяльність. Динаміка активів та капіталу ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр. представлена на рис. Д.1.

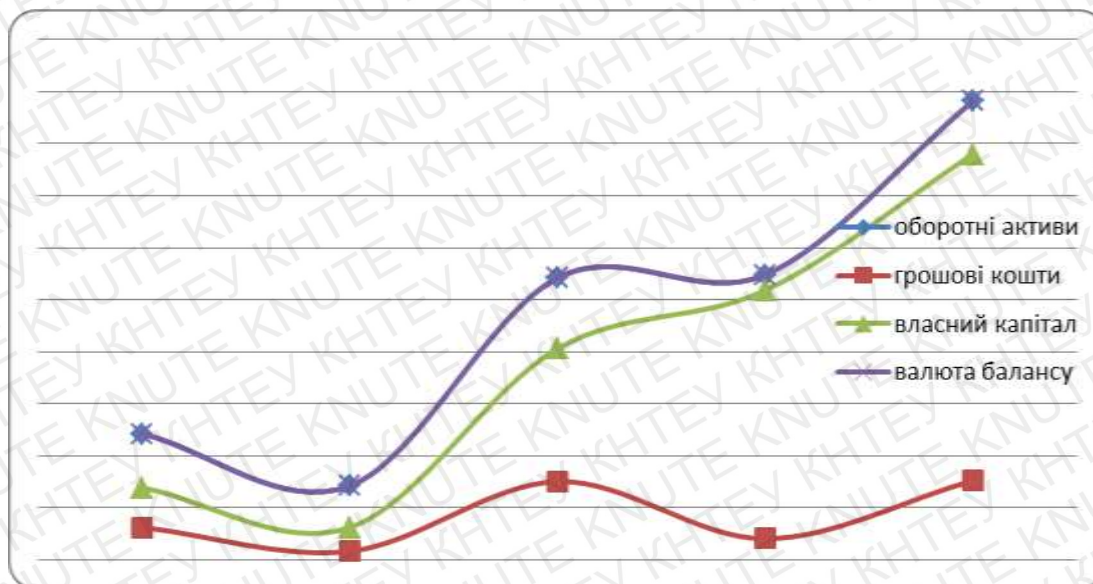

Рис. Д. 1 Динаміка активів та капіталу ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр.

Джерело: авторська розробка.

Аналізуючи довгострокові (необоротні) активи, можна сказати, що ТОВ «ДКБС» орендує як обладнання так і приміщення.

Грошові кошти - найліквідніші активи, також збільшились за останні два роки, що свідчить про покращення структури активів, і в свою чергу покращення платоспроможності підприємства.

Зареєстрований капітал товариства складає 3 тис.грн.

На рис. 2 представлена Динаміка чистого прибутку ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр. За даними цього рис. найприбутковішим роком за останні п'ять років був саме 2017 р., В 2017 році сума чистого прибутку склала 17,2 тис.грн. Підприємство було збитковим в той період (2015 р.), на які припадає погіршення ситуації в економіці нашої країни. В 2017 році підприємство підвищило рентабельність.

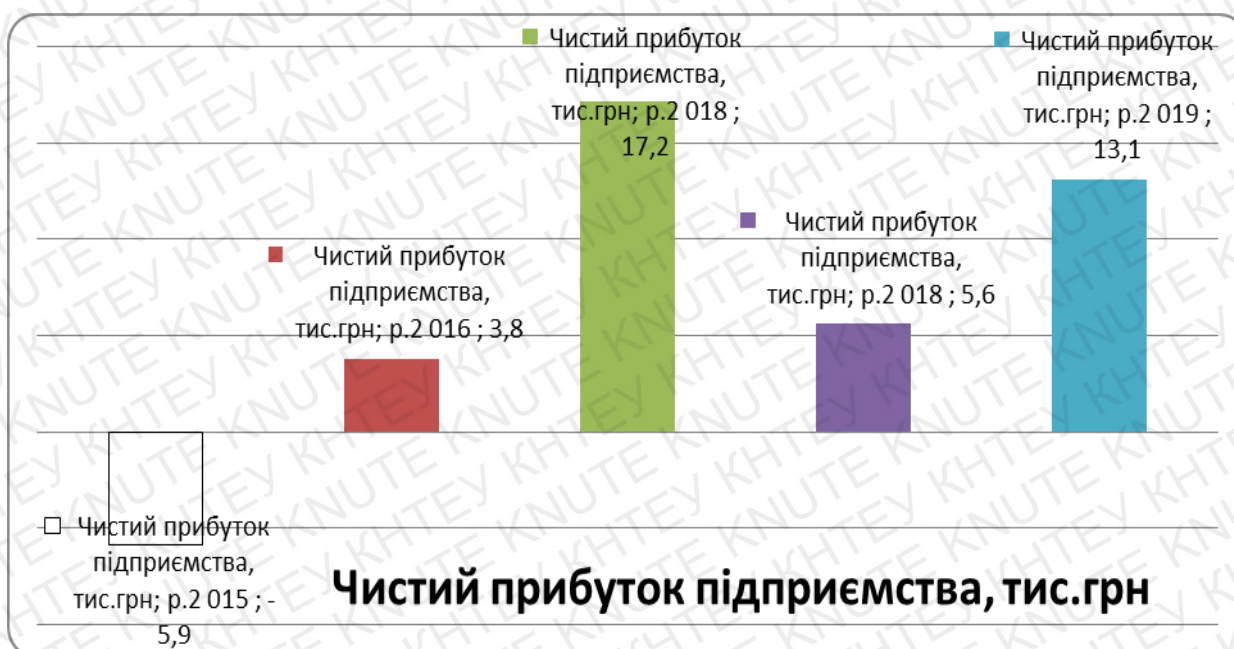

Рис. Д.2 Динаміка чистого прибутку ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр.

Джерело: авторська розробка

Показники ліквідності ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр. наведені табл. Д.2. Аналіз ліквідності підприємства здійснюється за даними балансу, шляхом розрахунку таких показників: коефіцієнта покриття, коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності та чистого оборотного капіталу.

Показники ліквідності ТОВ «ДКБС» за 2015-2019 рр.

Показники	Норм. знач.	на 31.12.16	на 31.12.17	на 31.12.18	на 31.12.19
Коефіцієнт покриття	> 2	2,9	4,4	7,6	0,6
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7 – 1,0	34,04	47,7	44,4	39,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,25	94,3	90,07	88,5	84,3

Джерело: авторська розробка.

З табл. Д.2. видно, що динаміка коефіцієнта покриття в 2019 році погіршилась. Його величина стала меншою за критичне значення 2,0, також у підприємства існує брак ресурсів, які можуть бути використані для покриття його поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності: ні на одну звітну дату його величина не відповідала оптимальному значенню 0,7 – 1,0, і була меншою за норму. Це говорить про те, що платоспроможність підприємства щодо сплати поточних зобов'язань обмежена, навіть за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності за період, що аналізується не відповідає оптимальним значенням.

Проте, в цілому у господарській діяльності ТОВ «ДКБС» за 2015 – 2019 рр. відбулись позитивні зміни у подоланні кредиторської і дебіторської заборгованості. Підприємство розширює свою діяльність та поступово його фінансово-господарська діяльність покращується.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «ДКБС» за
ЄДРПОУ _____
Територія Солом'янський район _____ за
КОАТУУ _____
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ за КОПФГ _____
Вид економічної діяльності Оптова торгівля іншими машинами й
устаткуванням _____ за КОДУ _____
Середня кількість працівників, осіб 5 за КВЕД _____
Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса 04209 м., Київ, ВУЛИЦЯ БОГАТИРСЬКА, будинок 9.

2015	Ф	Д	31
30518241			
80389000000			
240			
46.69			

1. Баланс на 31 грудня 2015 р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	6,5	8,6
У тому числі товари	1103	6,5	8,6
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	0,4
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1,4	3,1
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	8,3	12,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття			
Баланс	1300	8,3	12,1

Продовження дод.Е

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2,0	3,9
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	1,0	6,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	2,1	1,2
Розрахунками з бюджетом	1620	1,0	1,0
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1,4	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	2,8	2,0
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	7,3	5,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	8,3	12,1

2. Звіт про фінансові результати за рік 2015 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітного року	Минулого року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	84,2	126,1
Інші операційні доходи	2120		21,0
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	84,2	105,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(46,6)	(50,7)
Інші операційні витрати	2180	(24,9)	(47,2)
Інші витрати	2270	(19,6)	(9,7)
Разом витрати	2285	(90,1)	(107,6)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	(5,9)	(2,5)
Податок на прибуток	2300		
Чистий прибуток (збиток)	2350	(5,9)	(2,5)

Керівник

Стрілець О.О.

Головний бухгалтер

Стрілець О.О.

Продовження дод.Ж

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3,9	0,1
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	6,9	3,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1,2	
Розрахунками з бюджетом	1620	1,0	1,0
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	2,0	2,0
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	5,2	4,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	12,1	7,1

2. Звіт про фінансові результати за рік 2016 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітний рік	Минулого року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	97,6	84,2
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	97,6	84,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(50,6)	(46,6)
Інші операційні витрати	2180	(26,2)	(24,9)
Інші витрати	2270	(17,0)	(19,6)
Разом витрати	2285	(93,8)	(90,1)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	3,8	5,9
Податок на прибуток	2300		
Чистий прибуток (збиток)	2350	3,8	(5,9)

Керівник

Стрілець О.О.

Головний бухгалтер

Стрілець О.О.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «ДКБС» за
ЄДРПОУ _____
Територія Солом'янський район _____ за
КОАТУУ _____
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ за КОПФГ _____
Вид економічної діяльності Оптова торгівля іншими машинами і
устаткуванням за КОДУ _____
Середня кількість працівників, осіб 5 за КВЕД _____
Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса 04209, м. Київ, ВУЛИЦЯ БОГАТИРСЬКА, будинок 9.

2017	ФОДП	31
30518241		
80389000000		
240		
46.69		

1. Баланс на 31 грудня 2017р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5,9	19,2
У тому числі готова продукція	1103	5,9	19,2
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	0,4
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	0,8	7,5
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	7,1	27,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття			
	1200		
Баланс	1300	7,1	27,1

Продовження дод.3

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0,1	17,3
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	3,1	20,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
Розрахунками з бюджетом	1620	1,0	1,0
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,8
розрахунками з оплати праці	1630	2,0	4,0
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	4,0	6,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	7,1	27,1

2. Звіт про фінансові результати
за рік 2017 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітний о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	160,0	97,6
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	160,0	97,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(86,8)	(50,6)
Інші операційні витрати	2180	(50,6)	(26,2)
Інші витрати	2270	(5,4)	(17,0)
Разом витрати	2285	(142,8)	(93,8)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	17,2	3,8
Податок на прибуток	2300		
Чистий прибуток (збиток)	2350	17,2	3,8

Керівник

Головний бухгалтер

Стрілець О.О.

Стрілець О.О.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «ДКБС» за
ЄДРПОУ _____
Територія Солом'янський район _____ за
КОАТУУ _____
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ за КОПФГ _____
Вид економічної діяльності Оптова торгівля іншими машинами і
устаткуванням за КОДУ _____
Середня кількість працівників, осіб 4 за КВЕД _____
Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса 04209, м. Київ, ВУЛИЦЯ БОГАТИРСЬКА, будинок 9

2018	Ф	Д	П	31
30518241				
80389000000				
240				
46.69				

1. Баланс на 31 грудня 2018 р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19,2	25,0
У тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	0,4
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	7,5	2,0
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	27,1	27,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття			
	1200		
Баланс	1300	27,1	27,4

Продовження дод.И

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17,3	22,9
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	20,3	25,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		1,5
Розрахунками з бюджетом	1620	1,0	
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1,8	
розрахунками з оплати праці	1630	4,0	
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	6,8	1,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	27,1	27,4

2. Звіт про фінансові результати за рік 2018 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітний о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	183,3	160,0
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	183,3	160,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(117,7)	(86,8)
Інші операційні витрати	2180	(50,7)	(50,6)
Інші витрати	2270	(9,3)	(5,4)
Разом витрати	2285	(177,7)	(142,8)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	5,6	17,2
Податок на прибуток	2300		
Чистий прибуток (збиток)	2350	5,6	17,2

Керівник

Стрілець О.О.

Головний бухгалтер

Стрілець О.О.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю «ДКБС» за
ЄДРПОУ _____
Територія Солом'янський район _____ за
КОАТУУ _____
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ за КОПФГ _____
Вид економічної діяльності Оптова торгівля іншими машинами і
устаткуванням _____ за КОДУ _____
Середня кількість працівників, осіб 4 за КВЕД _____
Одиниця виміру : тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса 04209, м. Київ, ВУЛИЦЯ БОГАТИРСЬКА, будинок 9

2019	Ф	Д	П	З	П
30518241					
80389000000					
240					
46.69					

1. Баланс на 31 грудня 2019р.

Форма N 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2,5	36,1
У тому числі товари	1103	2,5	36,1
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги:	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	0,4
У тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	2,0	7,6
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	27,4	44,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття			
Баланс	1300	27,4	44,1

Продовження дод.К

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22,9	36,0
Неоплачений капітал	1425		
Усього за розділом I	1495	25,9	39,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1,5	5,1
Розрахунками з бюджетом	1620		
У тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	1,5	5,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	27,4	44,1

**2. Звіт про фінансові результати
за рік 2019 р.**

Форма N 2-м

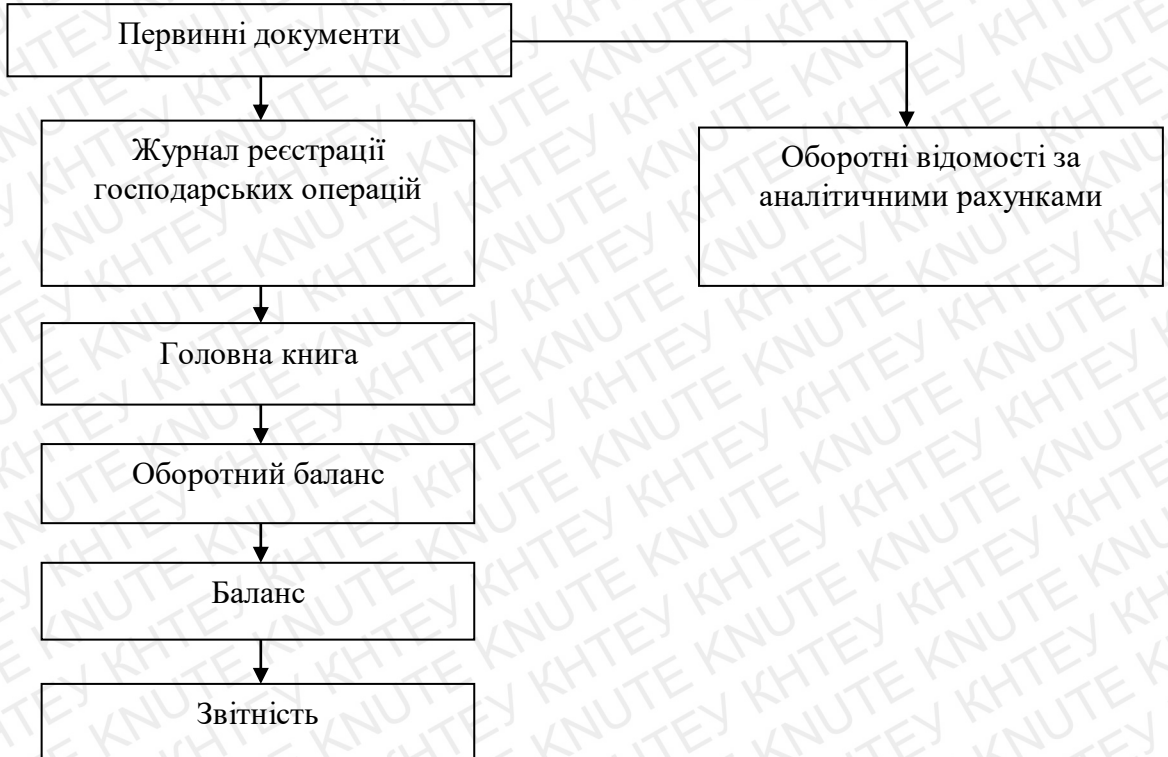
Код за ДКУД

1801007

Найменування показника	Код рядка	Звітн. о року	Минулог о року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	485,5	183,3
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи	2280	485,5	183,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(268,5)	(117,7)
Інші операційні витрати	2180	(191,9)	(50,7)
Інші витрати	2270	(12,0)	(9,3)
Разом витрати	2285	(472,4)	(177,7)
Фінансовий результат до оподаткування	2290	13,1	5,6
Податок на прибуток	2300		
Чистий прибуток (збиток)	2350	13,1	5,6

Керівник _____ Стрілець О.О.
Головний бухгалтер _____ Стрілець О.О.

Схема організації бухгалтерського обліку ТОВ «ДКБС»

Визнання доходів та витрат фінансової діяльності у бухгалтерському та податковому підсистемах обліку підприємств, які складають звітність за НП(С)БО 1

№	Операції	Бухгалтерський облік	Податковий облік
1	2	3	4
1	Отримані кредити	Не відображаються у формі фінансової звітності 2	При визначенні об'єкта оподаткування податку на прибуток підприємств не визнаються доходами (п. 136.1.20 ПКУ)
2	Отримані відсотки	Визнаються доходами і відображають у момент їх виникнення	Визнаються доходами, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування податку на прибуток підприємств (п. 135.5.1 ПКУ). Є оподатковуваним доходом ПДФО відповідно до цивільноправового договору (п. 164.2.2 ПКУ)
3	Погашені кредити	Не визнають витратами (П(С)БО 16)	Не включаються до складу витрат при визначенні об'єкта оподаткування ППП (п. 139.1.4 ПКУ)
4	Отримані дивіденди*	Визнаються фінансовими доходами (П(С)БО 15)	Не визнаються доходами отриманими від інших платників податків при визначенні об'єкта оподаткування ППП (крім постійних представництв нерезидентів) (п. 136.1.12 та п. 153.3.6 ПКУ). Якщо дивіденди отримуються платником податку – резидентом із джерелом їх виплати від нерезидента, то платник податку включає суму отриманих дивідендів (крім дивідендів, отриманих від юридичних осіб, які перебувають під його контролем відповідно до п. 14.1.159 ПКУ)
5	Сплата дивідендів	Не відображаються у формі фінансової звітності 2	Не включаються до складу витрат при визначенні об'єкта оподаткування ППП (п. 139.1.8 ПКУ). Нарахований розмір дивідендів до виплати фізичним особам є об'єктом оподаткування ПДФО, відповідно до порядку передбаченого у п. 170.5 ПКУ.
6	Нарахування та сплата відсотків за борговими зобов'язаннями*	Визнаються витратами і відображають у момент їх виникнення	Включають до складу витрат при визначенні об'єкта оподаткування ППП (п. 141.1 ПКУ та п. 138.10.5 ПКУ). Обмеження у ПКУ спричиняють виникненню податкових різниць: для платника податку, 50 та більше відсотків статутного фонду (акцій, інших корпоративних прав) якого перебуває у власності або управлінні нерезидента (нерезидентів), віднесення до складу витрат нарахування процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями на користь таких нерезидентів та пов'язаних з ними осіб дозволяється в сумі, що не перевищує суму доходів такого платника податку, отриману протягом звітного періоду у вигляді процентів від розміщення власних активів, збільшену на суму, що дорівнює 50 відсоткам оподаткованого прибутку звітного періоду, без урахування суми таких отриманих процентів (п. 141.2 ПКУ)

Продовження дод. М

1	2	3	4
7	Доходи від фінансової оренди активів	Визнаються доходами у момент нарахування	Визнаються доходами у момент їх нарахування і являються об'єктом оподаткування ППП (п. 135.5.2). Є об'єктом оподаткування ПДВ, податкове зобов'язання виникає при фактичній передачі активу орендарю (п. 187.6 ПКУ). Є оподатковуваним доходом ПДФО відповідно до цивільноправового договору (п. 164.2.2 ПКУ)
8	Фінансові витрати пов'язані із фінансовою орендою	Визнають витратами у момент виникнення	Визнаються витратами при визначенні об'єкта оподаткування ППП (п. 138.10.5 ПКУ)
9	Доходи і витрати участі в капіталі	Визнають доходами чи витратами у момент виникнення	Визначаються доходами відповідно до п. 135.5.15 ПКУ та витратами відповідно до п. 138.12.2 ПКУ. Є об'єктом оподаткування ПДФО
10	Інші	Відповідно до національних положень та стандартів	Відповідно до розділу III ПКУ

* доходи та витрати, за якими суттєві відмінності у обліку, спричиняють виникненню податкових різниць.

Джерело: розроблено на основі [23].

Операції фінансової діяльності, відображення за якими викликають суперечності в бухгалтерському обліку [23].

Вид операції	Відображення у формі № 2 фінансової звітності	Відображення у МСБО 7	Відображення у методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності	Зміни до методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності	Стаття у Звіті про рух грошових коштів	Зміни до Звіту про рух грошових коштів, розділ III
1	2	3	4	5	6	7
Отримані дивіденди	Стаття фінансової діяльності	Операційна, інвестиційна, фінансова діяльність	П. 4.13 «Надходження від отриманих дивідендів» - інвестиційна діяльність	П. 4.29.1 «Надходження від отриманих дивідендів» - фінансова діяльність	3220 «Надходження від отриманих дивідендів»	3320 «Надходження від отриманих дивідендів»
Сплачені дивіденди	Інформація не наводиться	Операційна, фінансова діяльність	П. 4.32 «Витрачання на сплату дивідендів» - фінансова діяльність	Зміни не передбачено	3355 «Витрачання на сплату дивідендів»	Зміни не передбачено
Отримані відсотки	Стаття фінансової діяльності	Операційна, інвестиційна, фінансова діяльність	П. 4.12 «Надходження від отриманих відсотків» - інвестиційна діяльність. П. 4.6.6. «Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках» - операційна діяльність	П. 4.29.2 «Надходження від отриманих відсотків» - фінансова діяльність	3215 «Надходження від отриманих відсотків» 3025 «Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках»	3330 «Надходження від отриманих відсотків»
Сплачені відсотки	Статті фінансової діяльності	Операційна, інвестиційна, фінансова діяльність	За пунктом 4.33. «Витрачання на сплату відсотків» (крім тих, що капіталізуються) – фінансова діяльність. <i>Примітка:</i> відсотки, що капіталізуються відображаються у складі операційної діяльності	За пунктом 4.33. «Витрачання на сплату відсотків, що не підлягають капіталізації» - фінансова діяльність	3360 «Витрачання на сплату відсотків»	3360 «Витрачання на сплату відсотків, що не підлягають капіталізації»

Джерело: розроблено на основі [23].